atlas

a haon
do scoileanna na hÉireann

Oifig an tSoláthair

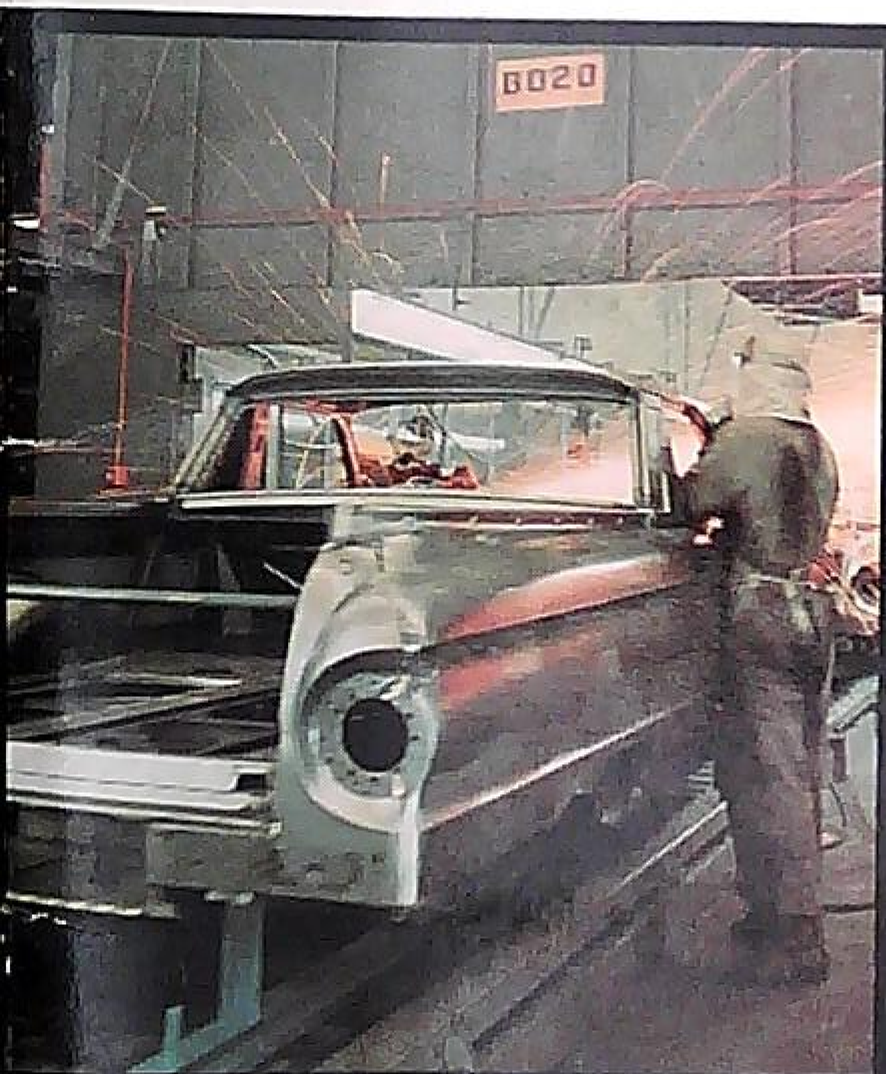
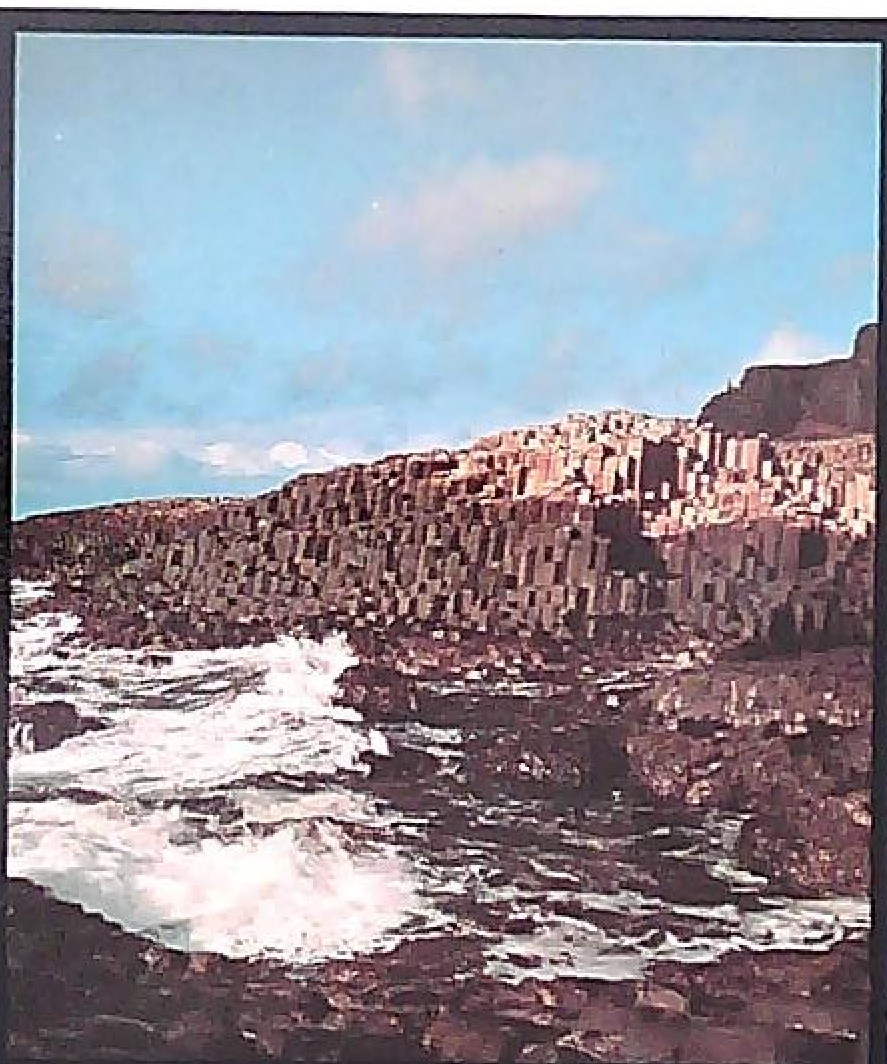

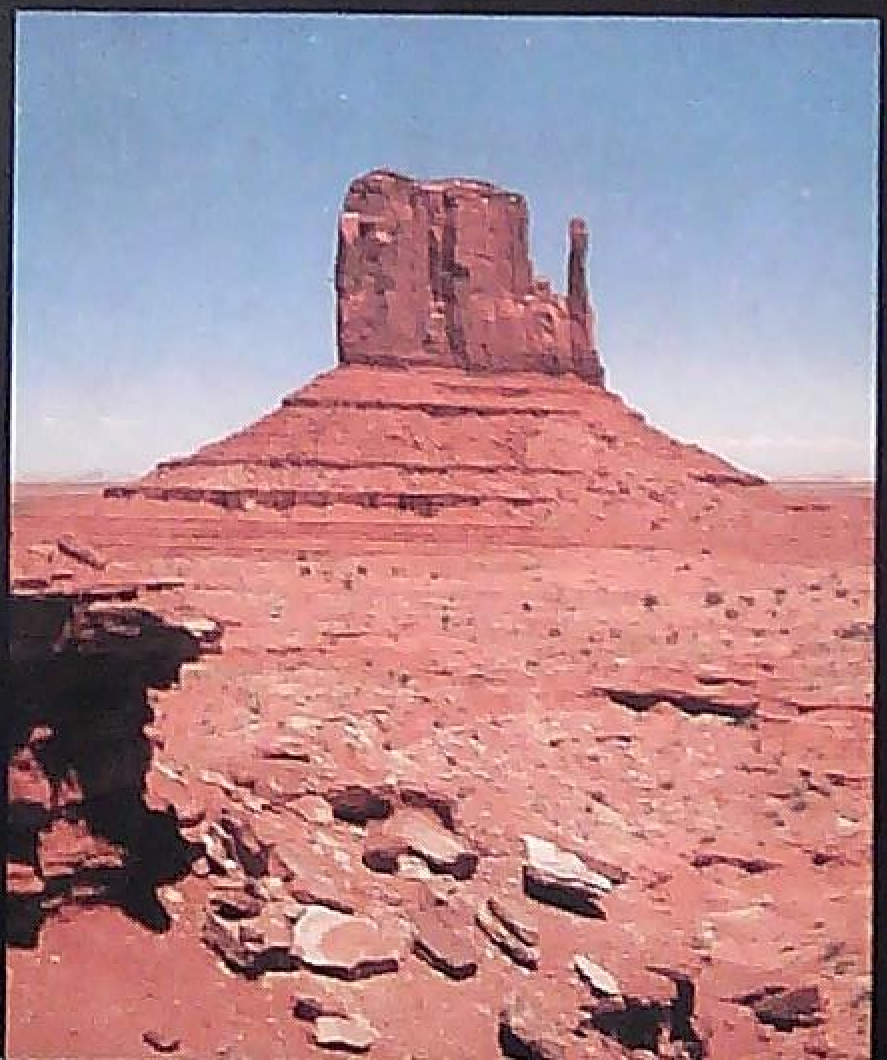
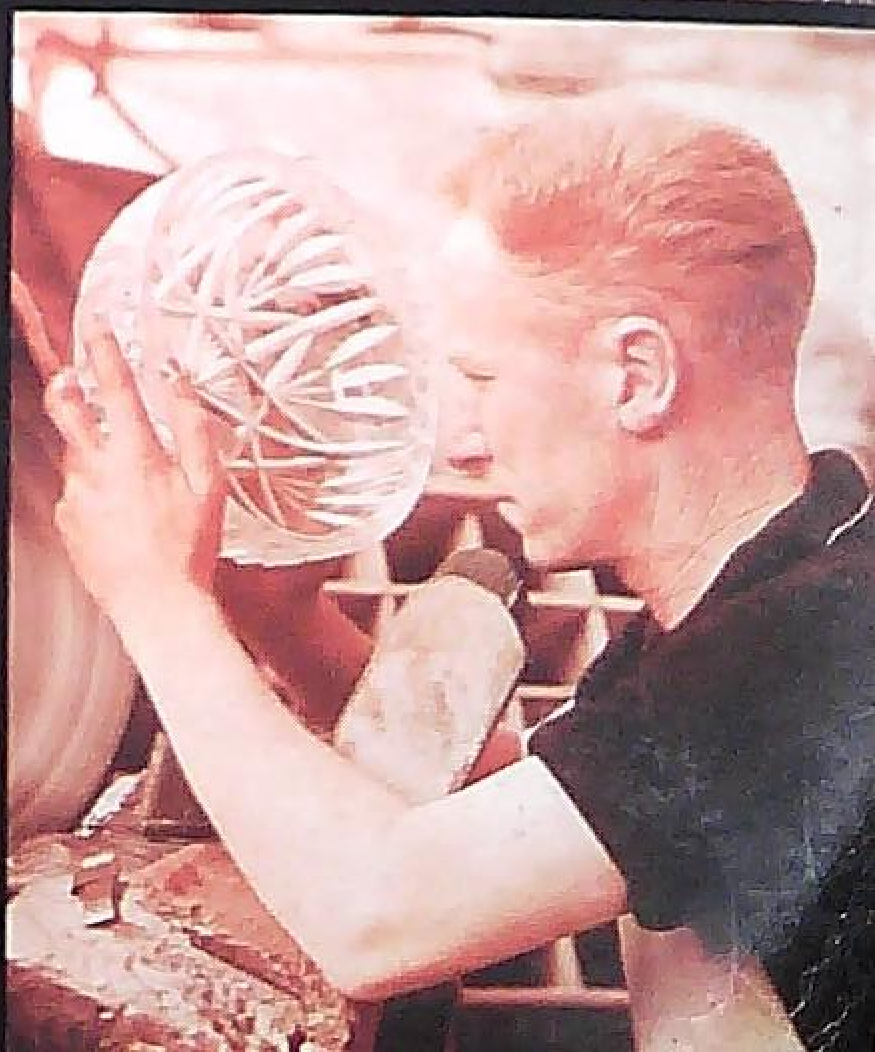

atlas
a haon
do scoileanna na hÉireann

Eagarthóir Comhairleach: Caoimhín Ó Muirthile

Clár

AN SEOMRA RANGA	Clúdach istigh
AN SCOIL	1
TIMPEALLACHT NA SCOILE	2
AN SCOIL AGUS AN CHOMHARSANACHT	3
AN SCOIL AGUS AN CHATHAIR	4
AN SCOIL AGUS AN RÉIGIÚN	5
ÉIRE Aibhneacha, Sléibhte, Bóithre	6–7
ÉIRE Contaetha, Bailte	8
ÉIRE: fótagraif	9
ÉIRE AGUS AN BHREATAIN Tíortha, Contaetha agus Réigiúin	10–11
ÉIRE AGUS AN BHREATAIN Aeráid agus Feirmeoireacht	12
ALBAIN	13
SASANA, AN BHREATAIN BHEAG AGUS DEISCEART ALBAN	14–15
ÉIRE AGUS IARTHAR NA hEORPA	16–17
AN EORAIP	18–19
AN AFRAIC	20–21
AN ÁISE	22–23
AN ASTRALÁISE	24–25
MEIRICEÁ THUAIDH	26–27
MEIRICEÁ THEAS	28–29
MÓRBHEALAÍ TAISTIL AN DOMHAIN	30–31
TREOIR	Clúdach istigh agus 32

Cóipcheart © Collins ⊸ Longman Atlases 1977

Foilsíodh an tAtlas seo le caoinchead Chomhlacht Oideachais na hÉireann. Is aistriúchán é ar *First Atlas for Irish Schools* a d'fhoilsigh Comhlacht Oideachais na hÉireann i 1975.

An Roinn Oideachais a d'ullmhaigh an leagan Gaeilge seo.

Wm. Collins Sons & Co. Ltd. a chlóbhuail agus a cheangail in Albain.

AN SEOMRA RANGA

FÓTAGRAF

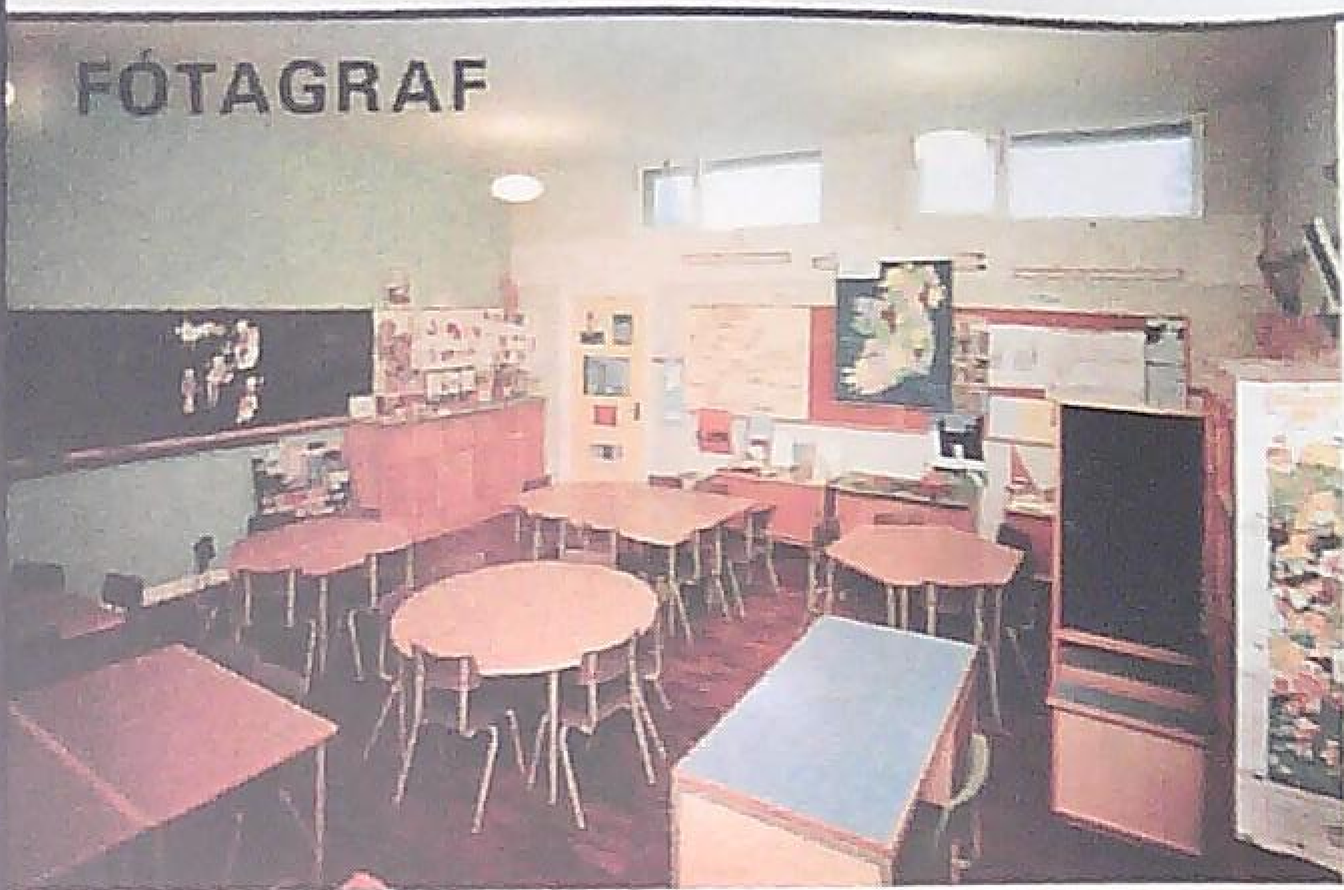

Seo **fótagraf** de sheomra ranga i Scoil Threasa, Cnoc Mhuirfean, Baile Átha Cliath. Tabhair faoi deara na cruthanna éagsúla atá ar an troscán. Cá bhfuil deasc an mhúinteora? Cad eile a fheiceann tú?

Seo léaráid den seomra ranga céanna. Tugtar **plean** ar léaráid mar é seo. Lena tharr aingt, úsáidtear **scála**. Is ionann ceintiméadar amháin den phlean agus méadar amháin sa seomra ranga. Bain úsáid as an bplean agus as an scála le méid an tseomra ranga a thomhas. Ansin oibrigh amach méid na deisce agus na mbord.

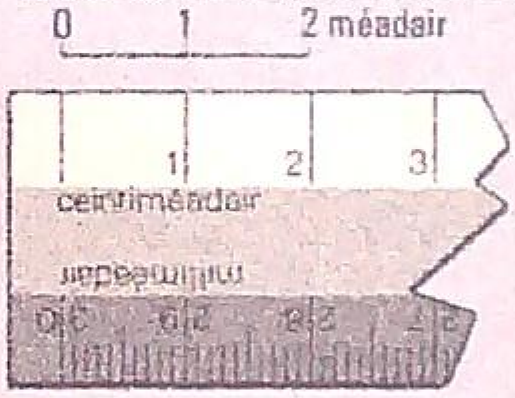

Anseo tá pictiúr de **chompás**. Féach air agus abair cad iad na rudaí éagsúla atá ó thuaidh, soir, ó dheas agus siar ón mbord cruinn.

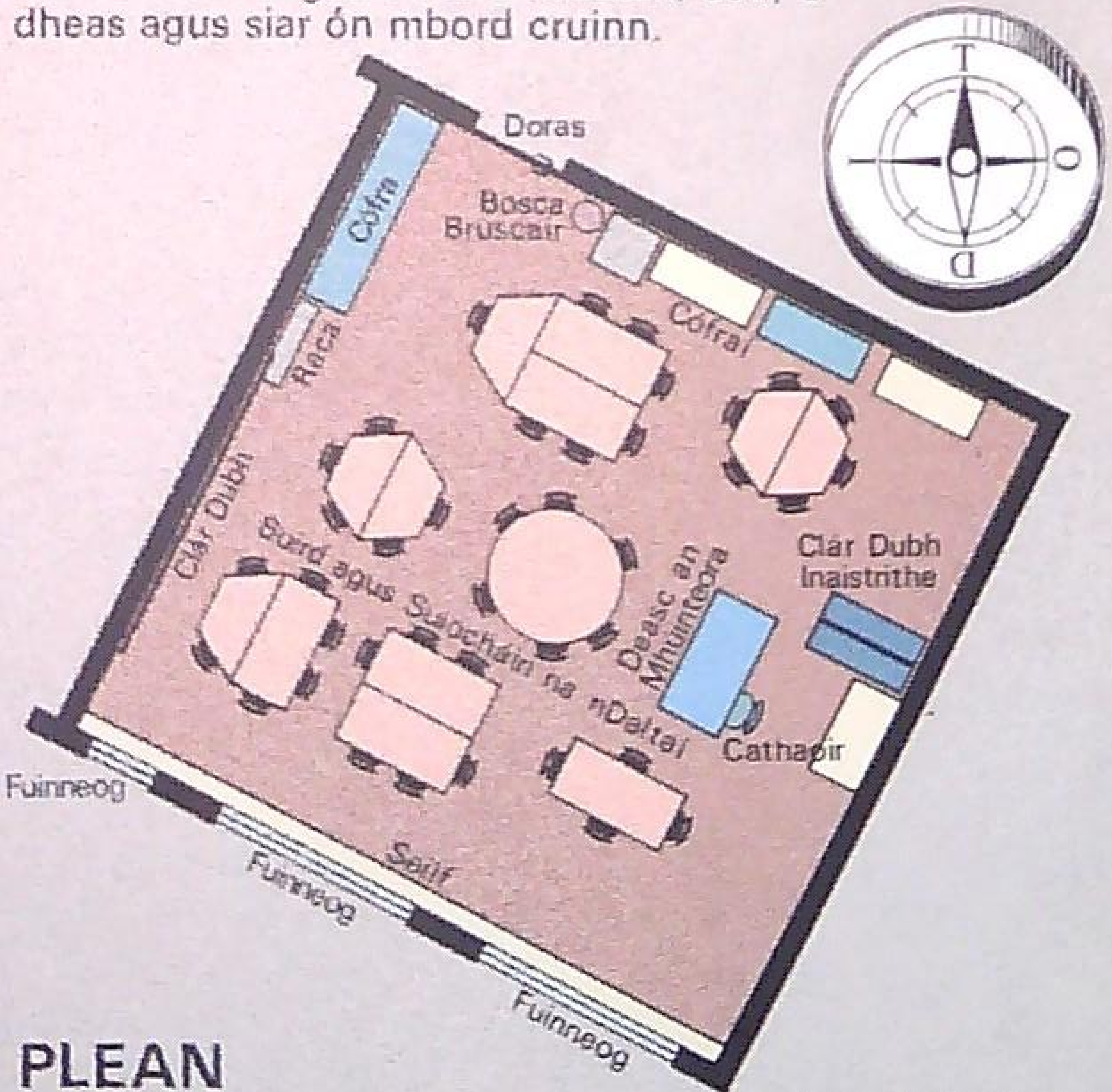

PLEAN

Cóipcheart © Collins ⊸ Longman Atlases

FÓTAGRAF

Tógadh an **fótagraf** seo ó eitleán. Tá Scoil Threasa ar fad le feiceáil ann. 13 de sheomraí ranga atá sa scoil. Tá an chuid is mó acu ar chothrom na talún ach tá ceithre cinn acu ar an gcéad urlár.

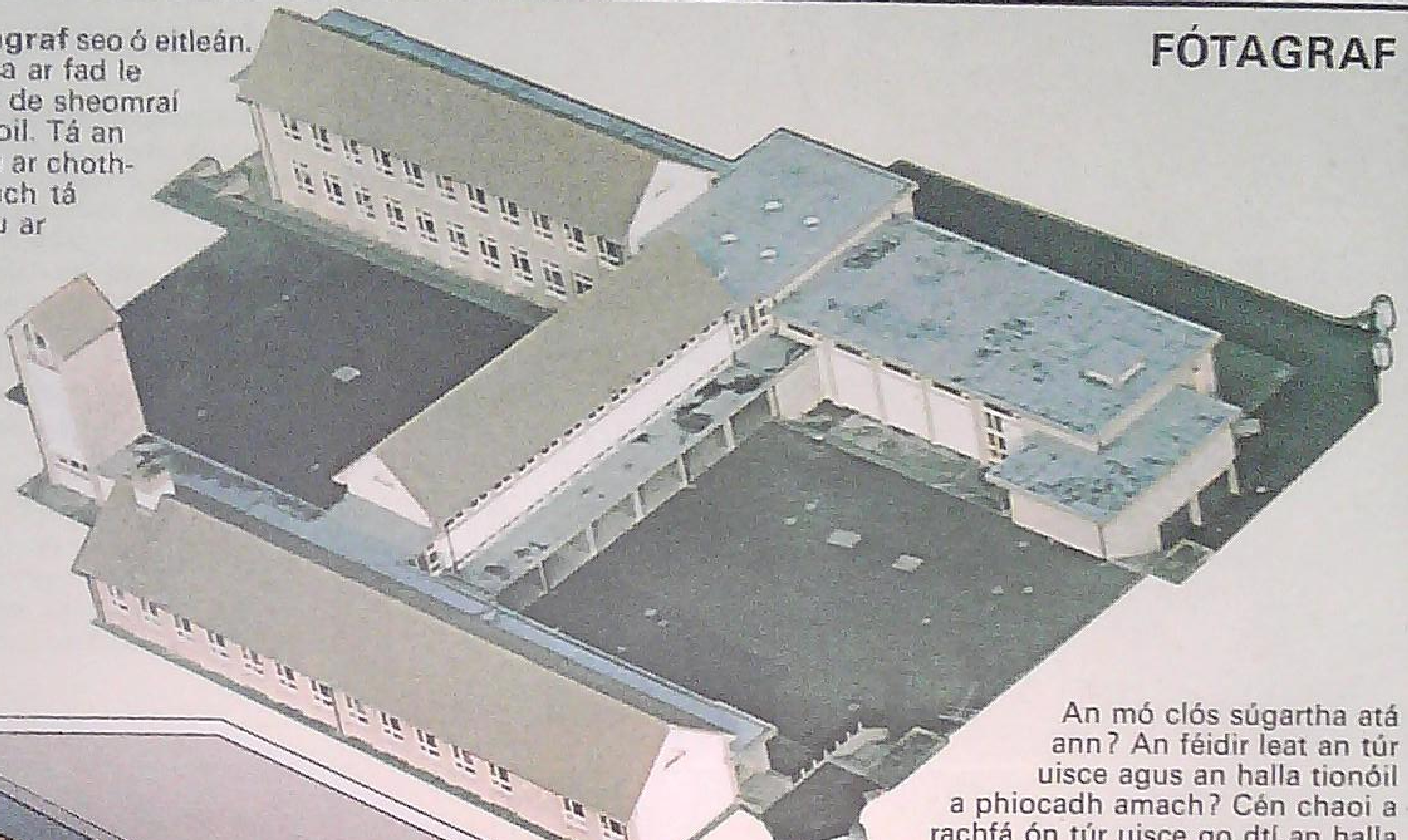

An mó clós súgartha atá ann? An féidir leat an túr uisce agus an halla tionóil a phiocadh amach? Cén chaoi a rachfá ón túr uisce go dtí an halla tionóil gan an foirgneamh a fhágáil?

Seo **plean** den scoil. Cén chosúlacht atá air?

Tá an seomra ranga taispeánta arís, ach é i bhfad níos lú an babhta seo toisc go bhfuil scála difriúil in úsáid. Is ionann ceintiméadar amháin agus cúig mhéadar anseo. Tomhais méid an tseomra ranga ar an bplean seo, agus bain úsáid as an scála leis na toisí a chasadh go méadair. Ansin faigh fad an bhloic de sheomraí ranga ar an taobh theas den phlean.

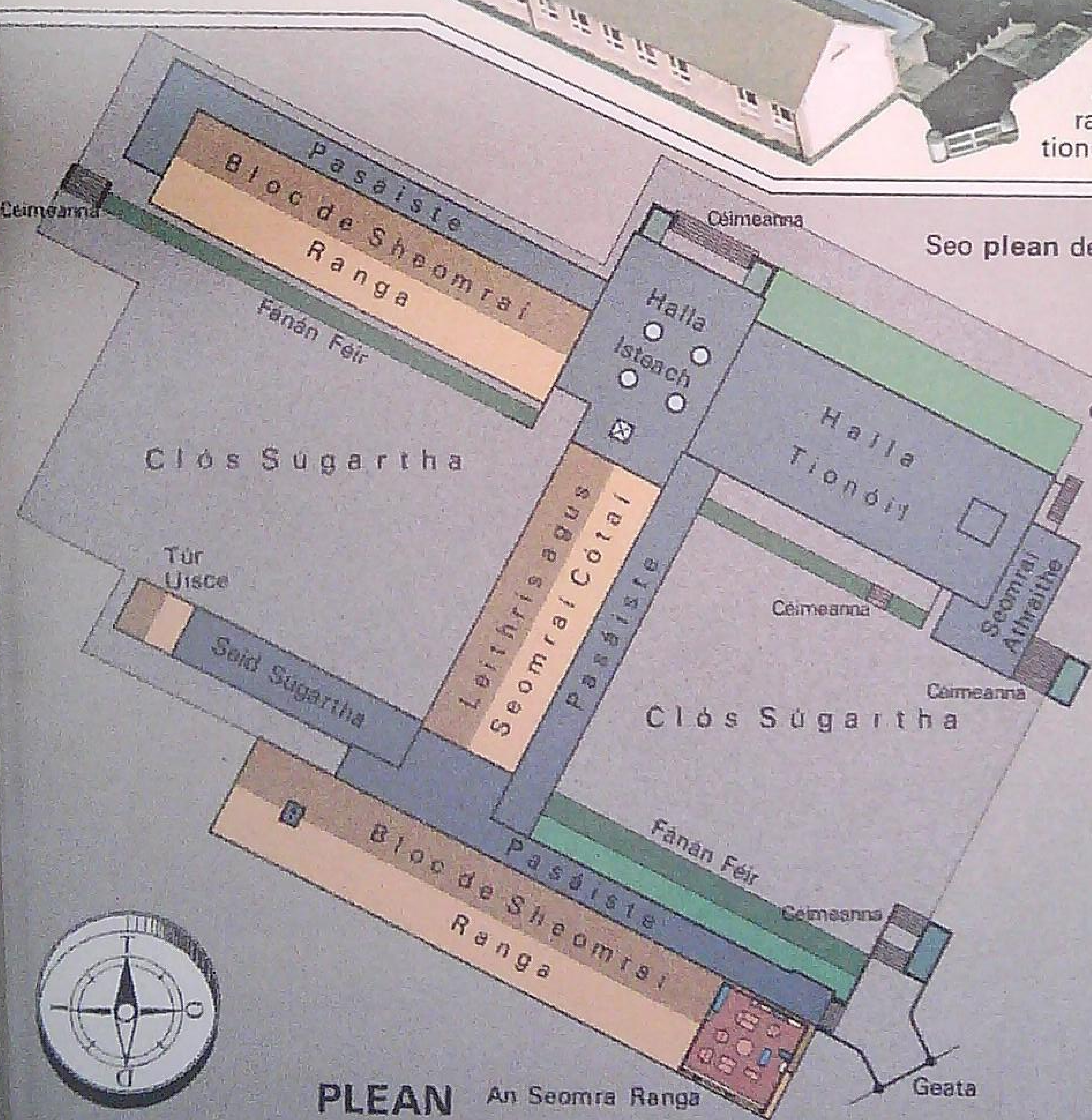

PLEAN

Is ionann ceintiméadar amháin ar an bplean agus 5 méadar ar an talamh.

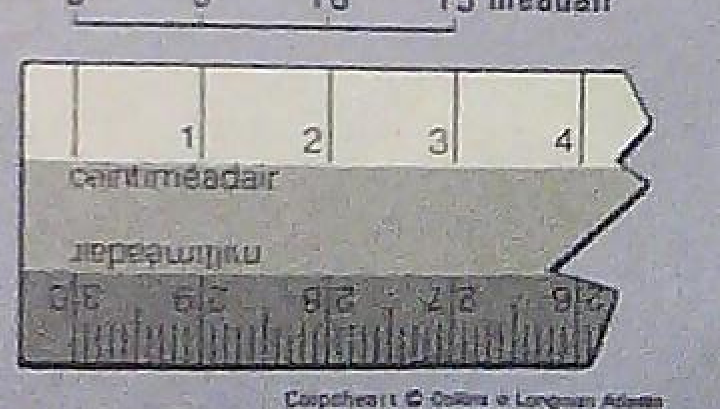

Cóipcheart © Collins e Longman Atlases

TIMPEALLACHT NA SCOILE

FÓTAGRAF

Seo **fótagraf** eile de Scoil Threasa. Tógadh é ó phointe níos airde. Féachann an scoil i bhfad níos lú anois. Níor tháinig aon athrú ar a méid ach tá sí níos faide uainn.
Feictear cuid de thimpeallacht na scoile. An bhfeiceann tú an séipéal? Tá an naomhphátrún céanna aige is atá ag an scoil. Clúdaíonn an séipéal agus an scoil timpeall an t-achar céanna talún. An bhfuil an cruth céanna orthu?
Féach ar chruth agus ar mhéid na dtithe, na ngairdíní, na gcarrchlós, na mbóithre agus na nithe eile a léirítear san fhótagraf. Scrúdaigh na crainn agus abair cén séasúr den bhliain atá ann.

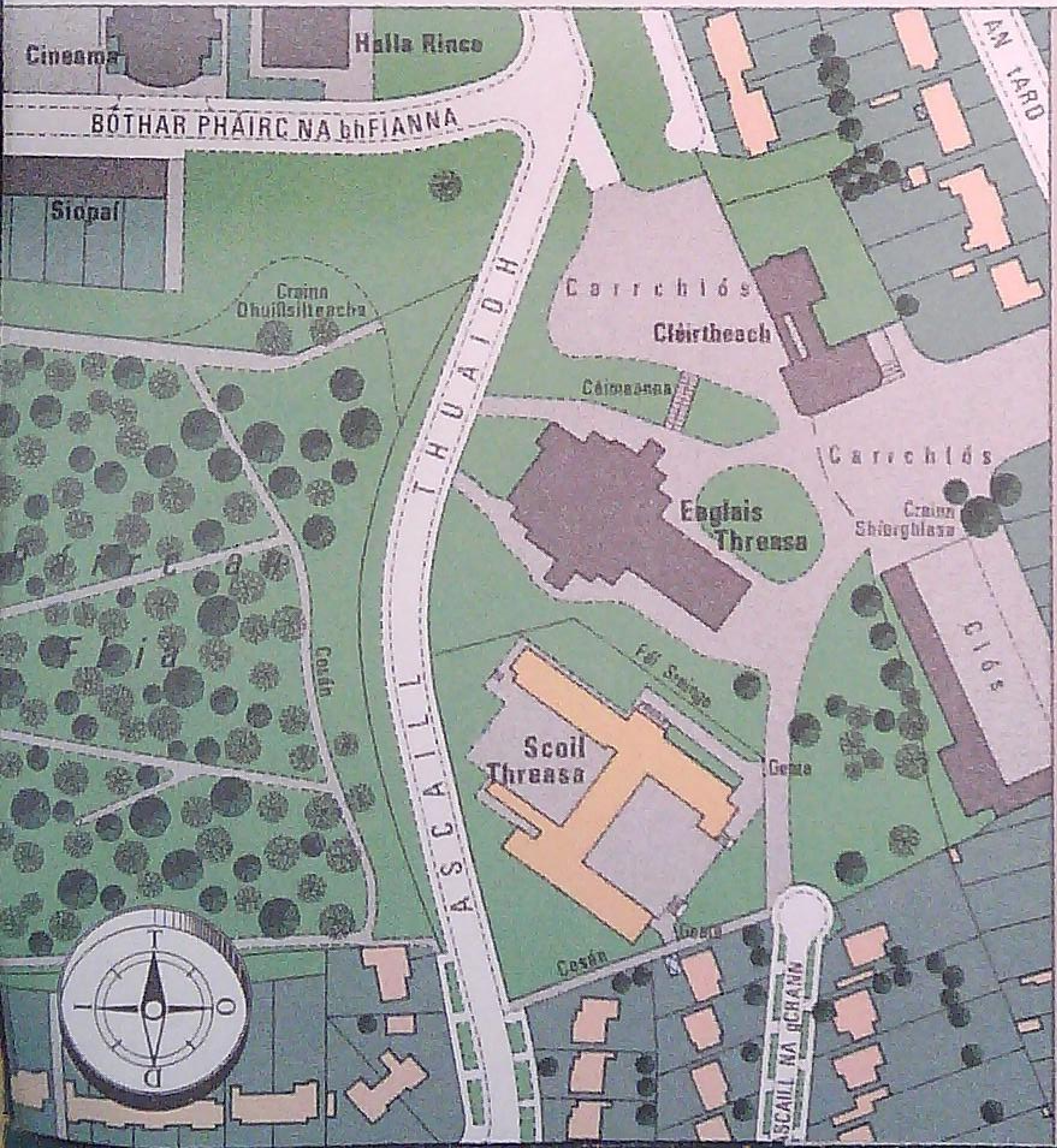

LÉARSCÁIL

Seo **léarscáil** den cheantar a léirítear san fhótagraf thuas. Tá sí ar scála níos lú ná mar atá plean na scoile ar lch 1. Cén scála é?

Bain úsáid as rialóir agus as an scála nua le fad an bhloic ar an taobh theas a fháil. Ba chóir go bhfaighfeá an freagra céanna a fuair tú ar lch 1. Cén fáth? An mó méadar faid atá i bhfál na scoile?

Abair go gcónaíonn tú i dteach ar Ascaill na gCrann. Ba mhaith leat siúl go dtí an cineama ach gan bóithre ná cosáin a fhágáil. Cad iad na treonna a rachfá: T, OT, O, OD, D, ID, I, IT? Anois scríobh síos na treonna sin san ord ina siúlfá iad ar do bhealach.

Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 20 méadar ar an talamh.

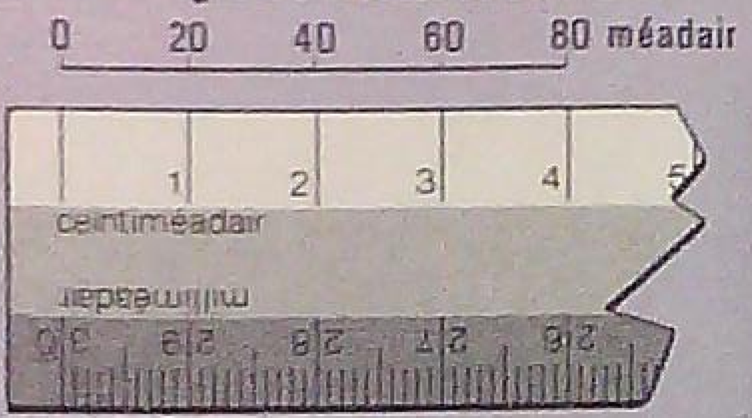

Cóipcheart © Collins – Longman Atlases

FÓTAGRAF

Tógadh an **fótagraf** seo ó phointe níos airde fós. Taispeánann sé an séipéal agus an scoil i lár cheantar Chnoc Mhuirfean. Ar nós ceantair chathrach ar bith tá bóithre, tithe, siopaí agus garáistí ann. Is maith an rud é an oiread sin plásóg glas a fheiceáil ann.

Aimsigh an pháirc faoi chrainn atá siar ó Scoil Threasa. Ó thuaidh ón bpáirc sin ba chóir go mbeifeá in ann an cineama a phiocadh amach. Bain úsáid as an léarscáil thíos más gá. An bhfeiceann tú an bealach is giorra le filleadh i ngluaisteán ón gcineama ar theach ar Ascaill na gCrann? Ainmnigh na bóithre a ghabhfá.

LÉARSCÁIL

Seo **léarscáil** de Chnoc Mhuirfean. Tá scála níos lú in úsáid agus dá bhrí sin féachann na foirgnimh agus na bóithre níos lú ná mar a bhí siad ar an léarscáil deiridh. Is ionann gach ceintiméadar ar an léarscáil seo agus 100 méadar ar an talamh.

De réir mar a laghdaíonn an scála is féidir réimsí talún níos mó a thaispeáint ar léarscáil den mhéid chéanna.

Bain úsáid as rialóir agus as an scála leis an bhfad ón taobh thuaidh den léarscáil go dtí an taobh theas a oibriú amach. Tabhair do fhreagra i méadair ar dtús, agus ansin cas go ciliméadair é.

Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 100 méadar ar an talamh.

0 100 200 300 400 méadair

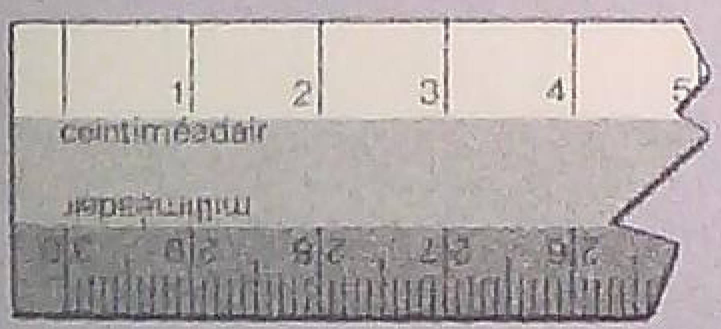

FÓTAGRAF

Dá mbeifeá in eitleán os cionn Bhaile Átha Cliath lá geal agus dá bhféachfá síos seans go bhfeicfeá an chathair faoi mar a léirítear san **fhótagraf** seo í.

Is é Cnoc Mhuirfean an ceantar is gaire dúinn. Is féidir Scoil Threasa agus an séipéal a fheiceáil go fóill cé go bhfuil siad an-bheag anois. Ó thuaidh uathu sin leathann an chathair amach.

Is féidir Cuan Bhaile Átha Cliath a fheiceáil go soiléir. An bhfeiceann tú simléar ard stáisiúin ghinte leictreachais ag béal an chalafoirt?

Ar an taobh thall den chathair leathann Muir Éireann i dtreo bhun na spéire.

LÉARSCÁIL

Seo **léarscáil** de Chathair Bhaile Átha Cliath. Tá an scála róbheag le gach teach agus sráid a léiriú. Ní thaispeántar ach foirgnimh mhóra, páirceanna móra, calafoirt, príomhbhóithre agus iarnróid. Luaigh sampla de gach ceann acu siúd. Cén fad (i gciliméadair) ó Scoil Threasa go dtí Halla na Cathrach?

Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 1 ciliméadar ar an talamh.

0 1 2 3 4 km

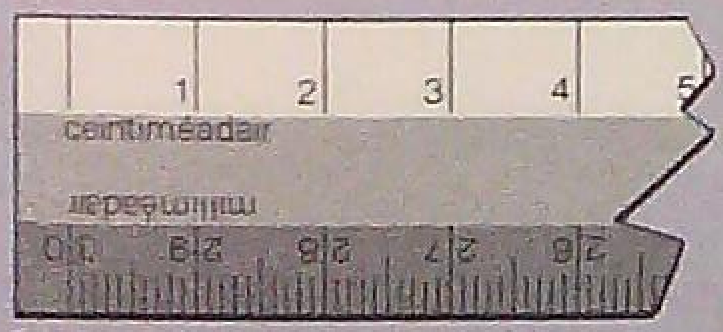

LÉARSCÁIL

Seo **léarscáil** de Baile Átha Cliath agus an dúiche máguaird. Úsáidtear scála i bhfad níos lú. Cén scála é?

Bíonn **eochair** ag dul le léarscáil den chineál seo. Míníonn sí dúinn cad is brí leis na dathanna, na línte agus na cruthanna éagsúla. Féach ar an eochair thíos.

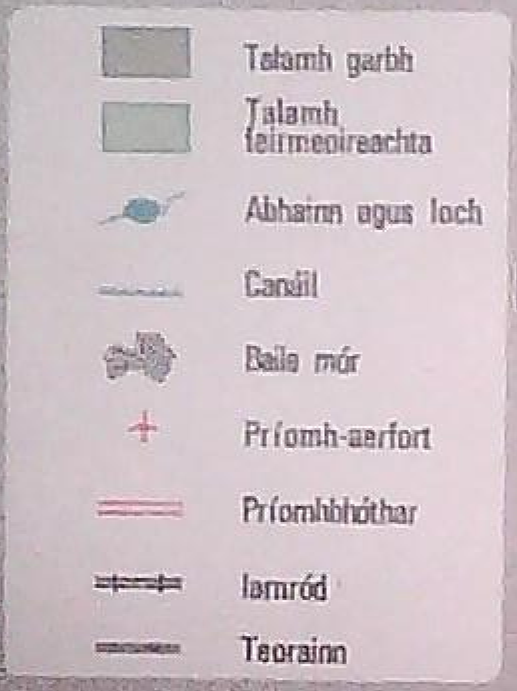

EOCHAIR

Úsáidtear dath glas chun talamh feirmeoireachta a léiriú. Cén dath a úsáidtear do thalamh garbh? Aimsigh an talamh garbh ar an léarscáil seo. Cén fáth, dar leat, nach n-oireann na háiteanna sin don fheirmeoireacht?

Úsáidtear dath gormghlas chun aibhneacha, lochanna, bánna agus canálacha a léiriú, mar uisce atá iontu go léir.

Úsáidtear paistí liatha le Baile Átha Cliath agus na bailte a léiriú. Féachann siad cosúil le cnuasaigh de shráideanna. Aimsigh Dún Dealgan. Bain úsáid as an eochair le dhá shlí taistil idir Dún Dealgan agus Baile Átha Cliath a aimsiú. Cén baile mór eile a rachfá tríd?

Sula ndéanfaidh tú staidéar ar léarscáil féach ar:- 1 **an scála**, 2 **an compás**, 3 **an eochair**.

Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 5 ciliméadar ar an talamh.

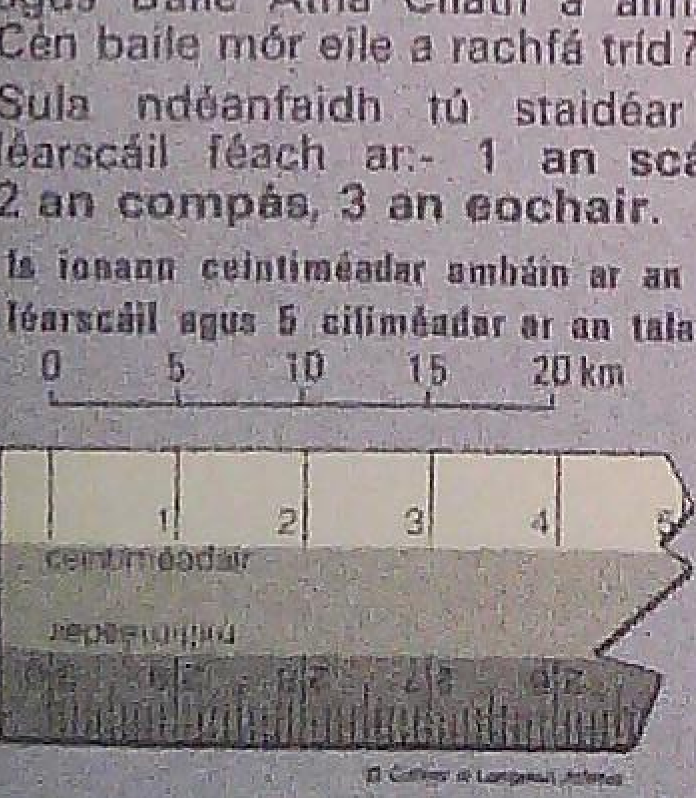

© Collins & Longman Atlases

ALBAIN
Sruth na Maoile
AN tAIGÉAN ATLANTACH
MUIR ÉIREANN
TUAISCEART ÉIREANN
POBLACHT
BAILE ÁTHA CLIATH
Béal Feirste
Doire
Sligeach
Gaillimh
Droichead Átha
Dún Dealgan
An Longfort
Baile Átha Luain
Ros Comáin
Tuaim
Cathair na Mart
Caisleán an Bharraigh
Béal an Átha
Loch Measca
Loch Coirib
Loch Con
Loch Éirne Uachtair
Loch Éirne Íochtair
Loch Rí
Loch Aillionn
An Clochán
Leitir Ceanainn
An Ómaigh
Inis Ceithleann
Ard Mhacha
An Iúr
Cúil Raithin
An Baile Meánach
Port an Dúnáin
An Lorgain
Lios na gCearrbhach
Latharna
Beannchar
Baile Nua na hArda
Carraig Fhearghais
Dún Pádraig
Muineachán
An Cabhán
Ceanannas
An tUaimh
Baile Átha Troim
An Muileann gCearr
Cora Droma Rúisc
Leifear
An Srath Bán
Dún Geanainn
Béal Átha Seanaidh
Árainn Mhór
Toraigh
Cuan Mó
Cuan Chill Ala
Cuan Shligigh
Bá Dhún na nGall
Cuan Dhún Dealgan
Ardchlár Aontroma
Sliabh Speirín
Beanna Boirche
Talamh garbh
Talamh feirmeoireachta
Abhainn agus loch
Canáil
Baile mór
Príomh-aerfort
Mótarbhealach
Príomhbhóthar
Iarnród
Teorainn
Suíomh na bhfótagraf ar lch 8

Dún Laoghaire
Bré
Cill Mhantáin
An tInbhear Mór
An Tuscar
Ceann An Chairn
Ros Láir
Inis Córthaidh
Guaire
An Nás
Droichead Nua
An Currach
Athlóne
Ceatharlach
Ros Mhic Thriúin
Loch Garman
Na Sailtí
Port Láirge
Trá Mhór
Baile Átha
Cill Chainnigh
Port Laoise
Tulach Mhór
Biorra
Durlas
An Chathair
Cluain Meala
Dún Garbhán
Eochaill
An Cóbh
Corcaigh
Mala
Luimneach
Inis
Aerfort na Sionainne
An Caisleán Nua
Tairbeart
Lios Tuathail
Trá Lí
Cill Airne
Loch Léin
An Daingean
Cill Rois
Ceann Léime
Oileáin Árann
Cuan na Gaillimhe
Inbhear na Sionainne
Bá An Daingin
An Blascaod Mór
Dairbhre
Sceilg Mhichíl
Carn Uí Néid
Ceann Cléire
Cléire
Carraig Aonair
Beanntraí
An Bhearú
An Fheoir
An tSiúir
Loch Deirgeirt
Machaire na Mumhan
Sliabh Bladhma
Na Gaibhlte
Cnoc Mhaoldomhnaigh
An Abhainn Mhór
An Laoi
Abhainn na Bandan
Muir Bhreatan
N A
É I R E
A N N
h É
Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 14 ciliméadar ar an talamh.
0 20 40 60 80 km
ceintiméadar
milliméadar

Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 18 ciliméadar ar an talamh.
0 20 40 60 80 km
1 2 3 4 5 6
ceintiméadair
milliméadair
Príomhchathair
Baile Tábhachtach
CÚIGE ULADH
CÚIGE CHONNACHT
CÚIGE LAIGHEAN
CÚIGE MUMHAN
CO. DHÚN NA nGALL
CO. DHOIRE
CO. AONTROMA
CO. THÍR EOGHAIN
CO. FHEAR MANACH
CO. ARD MHACHA
CO. AN DÚIN
CO. MHUINEACHÁIN
CO. AN CHABHÁIN
CO. LIATROMA
CO. SHLIGIGH
CO. MHAIGH EO
CO. ROS COMÁIN
CO. NA GAILLIMHE
CO. AN LONGFOIRT
CO. LÚ
CO. NA MÍ
CO. NA hIARMHÍ
CO. BHAILE ÁTHA CLIATH
CO. UÍBH FHAILÍ
CO. CHILL DARA
CO. CHILL MHANTÁIN
CO. LAOISE
CO. CHEATHARLACH
CO. CHILL CHAINNIGH
CO. LOCH GARMAN
CO. AN CHLÁIR
CO. THIOBRAID ÁRANN
CO. LUIMNIGH
CO. PHORT LÁIRGE
CO. CHIARRAÍ
CO. CHORCAÍ
Doire
Cúil Raithin
Leitir Ceanainn
Leifear
An Srath Bán
An Baile Meánach
Latharna
Carraig Fhearghais
Beannchar
Béal Feirste
Baile Nua na hArda
An Ómaigh
Dún Geanainn
An Lorgain
Lios na gCearrbhach
Port an Dúnáin
Ard Mhacha
Dún Pádraig
Inis Ceithleann
Muineachán
An tIúr
Sligeach
Dún Dealgan
An Cabhán
Béal an Átha
Cora Droma Rúisc
Caisleán an Bharraigh
Droichead Átha
An Longfort
An Uaimh
Ros Comáin
An Muileann gCearr
Baile Átha Troim
Baile Átha Luain
BAILE ÁTHA CLIATH
Dún Laoghaire
Gaillimh
Tulach Mhór
An Nás
Bré
Droichead Nua
Port Laoise
Cill Mhantáin
Inis
An tAonach
An tInbhear Mór
Ceatharlach
Luimneach
Durlas
Cill Chainnigh
Inis Córthaidh
Cluain Meala
Port Láirge
Loch Garman
Trá Lí
An Daingean
Mala
Cill Airne
Dún Garbhán
Corcaigh
An Cóbh
An tAigéan Atlantach
Muir Éireann
Muir Bhreatan
Sruth na Maoile
Cuan Dhún Dealgan
Cuan na Gaillimhe
Cuan Mó
Cuan Sligigh
Bá Dhún na nGall
Oileáin Árann
Inis Bó Finne
Acaill
An Blascaod Mór
Reachlainn
Reachrainn
Toraigh
Árainn Mhór
Loch Feabhail
Loch nEathach
Loch Éirne
Loch Rí
Loch Deirgeirt
Loch Measca
Loch Coirib
An tSionainn
An Bhearú
An Fheoir
An Sláine
An Laoi
An Abhainn Mhór
An Life
An Bhóinn
Sliabh Bladhma
Sléibhte Chill Mhantáin
Sliabh an Airgid
Corrán Tuathail
Na Cruacha Dubha
An Earagail
Néifinn
Na Beanna Beola
Trostán
Ceann Léime
Ceann Chiarraí
Cnoc Bréanainn
Ceann Iorrais
Ceann Fhánada
Ceann an Chairn
Rinn Dubháin
An Seanchuan
Carn Uí Néid
Cuan Chléire
Dairbhre
An tOileán Mór
Mizen Head
Mír
© Collins • Longman Atlases

ÉIRE

Clochán an Aifir

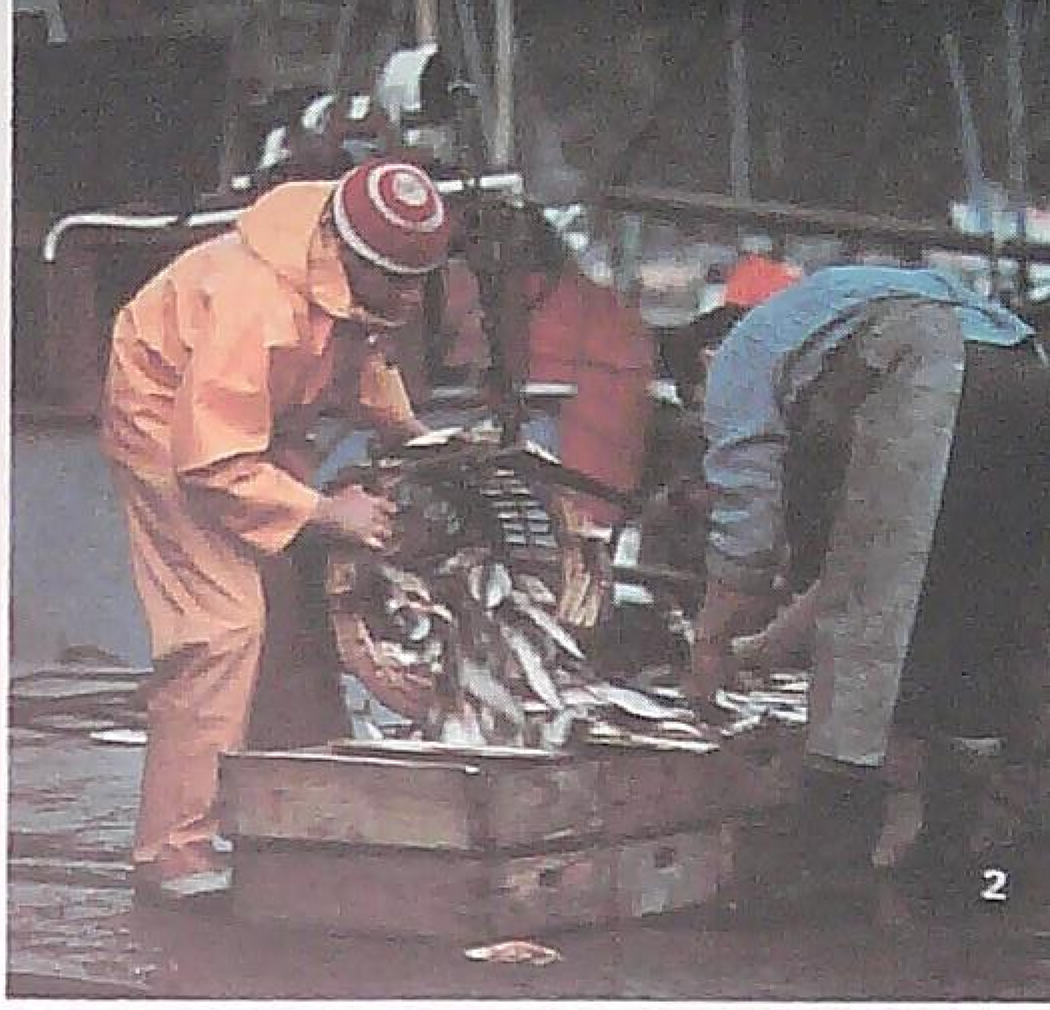

An t-iasc á thabhairt i dtír

Ceardaí ag déanamh gloine Phort Láirge

Carraig Chaisil

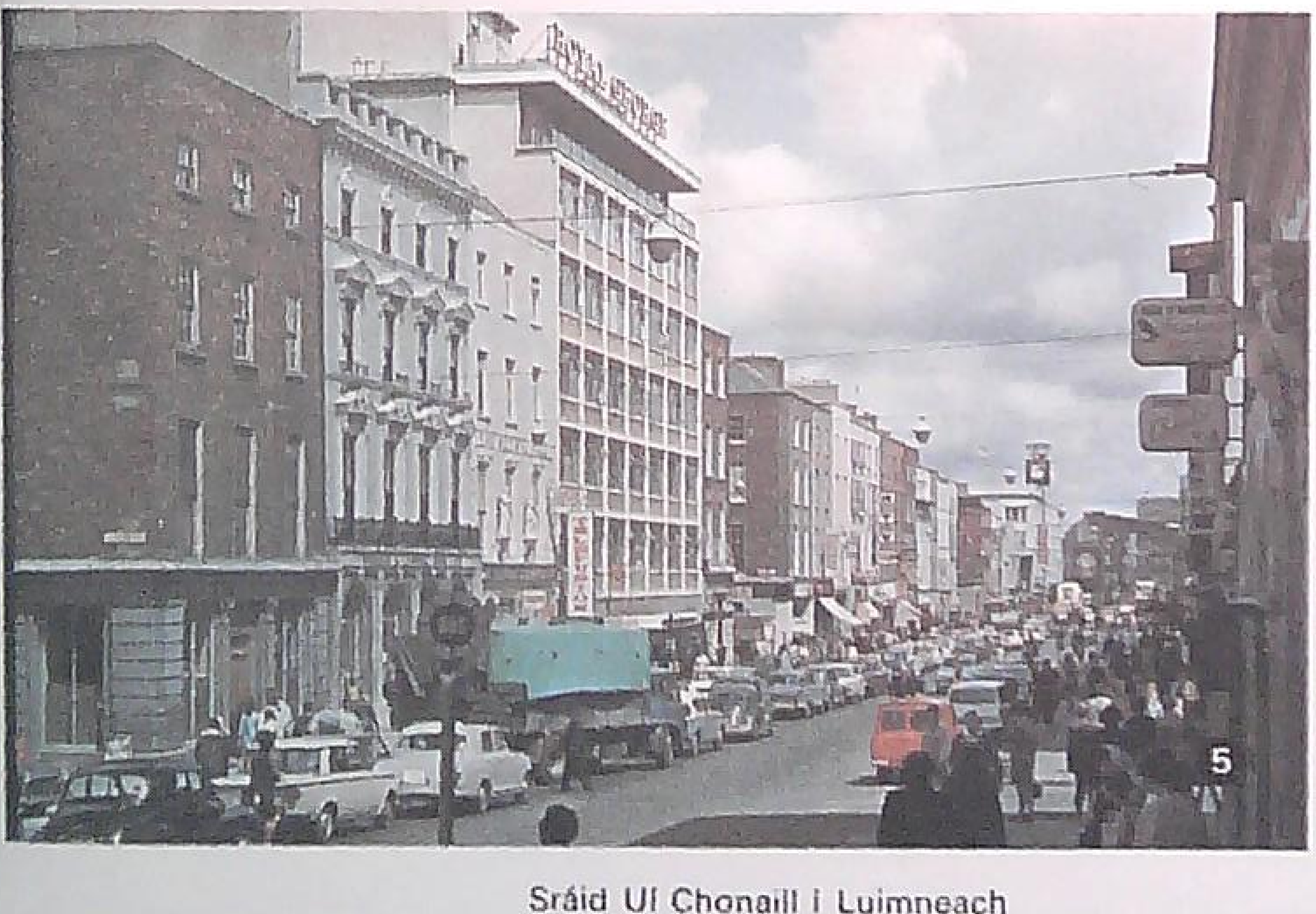

Sráid Uí Chonaill i Luimneach

Feirm i gCorca Dhuibhne

Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 35 ciliméadar ar an talamh.
0 50 100 150 200 km
AN tAIGÉAN
ATLANTACH
AN MHUIR
THUAIDH
Inse Shealtainn
Inse Orc
ARCAIDH
NA GARBHCHRÍOCHAN
(Highland)
MONADH
(Grampian)
Obar Dheathain
(Aberdeen)
ALBAIN
SRATHTATHA
(Tayside)
Dún Déagh
(Dundee)
FIORH
AN ROINN MHEADHOIN
(Central)
Dún Éideann
LODAINN
Glaschú
SRATH CHLUAIDH
(Strathclyde)

© Collins • Longman Atlases

FEIRMEOIREACHT
Feirmeoireacht mheasctha
Curaíocht
Déiríocht
Garraíodóireacht mhargaidh

AERÁID
Fliuch Os cionn 1250mm báistí
Tais 750-1250mm báistí
Tirim Faoi 750mm báistí
Os cionn 16°C Iúil
Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 70 ciliméadar ar an talamh.
0 100 200 km
ceintiméadair
milliméadar

Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 21 ciliméadar ar an talamh.
0 30 60 90 km
1 2 3
ceintiméadair
milliméadar
Inse Orc
Baile na hEaglais (Kirkwall)
Inse Shealtainn
Learuig (Lerwick)
Eilean nan Caorach (Fair Isle)
An Caol Arcach (Pentland Firth)
Inbhir Theórsa (Thurso)
Tigh Iain Ghròt (John O'Groats)
Inbhir Uig (Wick)
Am Parbh (Cape Wrath)
Steórnabhagh (Stornoway)
Leódhas (Lewis)
Na Hearadh (Harris)
An Mhaoil (The Minch)
Uidhist Thuaidh (North Uist)
Uidhist Theas (South Uist)
Port Righ (Portree)
An tEilean Sgiathanach (Skye)
Ulabul (Ullapool)
Loch Ma Ruibhe (Loch Maree)
Beinn Uais (Ben Wyvis) 1045
Caolas Mhoireibh (Moray Firth)
Eilginn (Elgin)
Baile nam Frisealach (Fraserburgh)
Rudha Bhuchain (Buchan Ness)
Inbhirnis (Inverness)
Loch Nis (Loch Ness)
An Spé (Spey)
An Deathan (Don)
Obar Dheathain (Aberdeen)
An Dé (Dee)
ALBAIN
Na Cairn Ghorma (Cairngorms)
Beinn Mac Duibh 1309 (Ben Mac Dhui)
Gleann Mór (The Great Glen)
Rum (Rhum)
Mallaig
An Gearasdan (Fort William)
Beinn Nimheis (Ben Nevis) 1343
MONADH (GRAMPIANS)
Tobar Mhoire (Tobermory)
An Tatha
Loch Tatha (Loch Tay)
Dun Déagh (Dundee)
Muile (Mull)
An tÓban (Oban)
Peart (Perth)
Caolas Tatha (Firth of Tay)
Caolas Latharna (Firth of Lorne)
Loch Fine (Loch Fyne)
Sruighlea (Stirling)
Loch Laomainn (Loch Lomond)
An Fhoirthe (Forth)
Cathair Caladaidh (Kirkcaldy)
Caolas Fhoirthe (Firth of Forth)
Diúra (Jura)
Grianaig (Greenock)
Glaschú
An Chluaidh (Clyde)
Dún Éideann
Berwick-upon-Tweed
Oileán na Naomh (Holy Island)
Ile (Islay)
Arainn (Arran)
Cill Mheárnaig (Kilmarnock)
Inbhir Áir (Ayr)
An Tuaidh (Tweed)
Salcirc (Selkirk)
Hamhuig (Hawick)
The Cheviot 816
Cnoic Cheviot
ARDTAILTE THEAS
Ceann Mhaol Cinn Tìre
Ceannloch (Campbeltown)
Caolas Chluaidh (Firth of Clyde)
Beinn Mheirg (Merrick) 843
Dun Fris (Dumfries)
Newcastle
An Tyne
Sunderland
Sruth na Maoile
Doire
TUAISCEART ÉIREANN
Latharna
Loch nEathach
Béal Feirste
Beannchar
Sròn Reamhair (Stranraer)
Caolas Solway (Solway Firth)
Carlisle
SASANA
Durham
Workington
AN tAIGÉAN ATLANTACH
AN MHUIR THUAIDH
Inse Gall
Talamh garbh
Talamh feirmeoireachta
Baile Mór
Mótarbhealach
Príomhbhóthar
Iarnród
Teorainn
T O D

Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 21 ciliméadar ar an talamh.
0 30 60 90 120 km
ceintiméadar
míle
Talamh garbh
Talamh feirm-eoireachta
Baile mór
Mótar-bhealach
Príomh-bhóthar
Iarnród
Teorainn
AN MHUIR THUAIDH
MUIR ÉIREANN
TUAISCEART ÉIREANN
SASANA
ALBAN
SLÉIBHTE PENNINE
Dún Déagh (Dundee)
Peairt (Perth)
Cathair Chaladaidh (Kirkcaldy)
Dún Éideann
Berwick-upon-Tweed
Newcastle
Sunderland
Durham
Middlesbrough
Darlington
Scarborough
Hull
Grimsby
Lincoln
Doncaster
Nottingham
Eabhrac
Leeds
Bradford
Sheffield
Manchain
Derby
Stoke-on-Trent
Stafford
Crewe
Chester
Learpholl
Preston
Blackpool
Lancaster
Barrow-in-Furness
Workington
Carlisle
Dún Fris (Dumfries)
Cill Mhearnaig (Kilmarnock)
Glaschú
Sruighlea (Stirling)
Grianaig (Greenock)
Inbhir Áir (Ayr)
Béal Feirste
Latharna
Beannchar
Manainn
Mön
Caergybi (Holyhead)
An Humber
An Trent
An Ouse
An Tees
The Wash
Sruth na Maoile
Cuan St. Bees
Bá Morecambe
Ceann Flamborough

© Collins • Longman Atlases

AN tAIGÉAN ATLANTACH
AN MHUIR THUAIDH
AN IORUA
AN tSUALAINN
AN DANMHAIRG
AN ÍSILTÍR
AN BHEILG
AN OIRGHEARMÁIN
AN IARGHEARMÁIN
AN RÍOCHT AONTAITHE
ALBAIN
SASANA
AN BHREATAIN BHEAG
TUAISCEART ÉIREANN
POBLACHT NA hÉIREANN
Stócólm
Oslo
Bergen
Stavanger
Göteborg
Malmö
Kalmar
Cóbanhávan
Flensburg
Hamburg
Bremen
Rostock
Beirlín
Leipzig
Hannover
Dortmund
Düsseldorf
Köln
Bonn
Frankfurt
Nürnberg
Plzen
Lucsamburg
LB
Amstardam
An Háig
Rotterdam
Ostainn
An Bhruiséil
Calais
Dieppe
Cherbourg
Londain
Dover
Birmingham
Southampton
Caerdydd (Cardiff)
Learpholl
Manchain
Leeds
Newcastle
Carlisle
Dún Éideann
Glaschú
Obar Dheathain (Aberdeen)
Inse Shealtainn
Inse Orc
Oileáin Fharó (An Danmhairg)
Inse Ghall
Béal Feirste
Baile Átha Cliath
Luimneach
Corcaigh
Muir Éireann
Mainnin
Skagerrak
Kattegat
Muir Bhailt
An Sionainn
An Tamais
Inis Iocht
An Oise
OILEÁIN MHUIR nICHT
LS - Lichtinstéin
LB - Lucsamburg

Príomhchathair Londain
Baile Tábhachtach Zürich
Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 75 ciliméadar ar an talamh.
0 100 200 300 400 km
ceintiméadar
milliméadar
AN FHRAINC
AN SPÁINN
AN PHORTAINGÉIL
AN IODÁIL
AN EILVÉIS
AN OSTAIR
AN CHORSAIC (An Fhrainc)
AN tSAIRDÍN (An Iodáil)
NA hOILEÁIN BHAILEÁRACHA (An Spáinn)
AN MHEÁNMHUIR
AN AFRAIC
NA PIRÉINÍ
Bá na Bioscáine
Mallarca
Mionarca
Ibiza
Formentera
Elba
Páras
Tours
Dijon
Lyon
Marseille
Nice
Toulouse
Bordeaux
Nancy
Strasbourg
Basel
Beirn
Zürich
An Ghinéiv
München
Salzburg
Innsbruck
Milano
Torino
Genova
Brescia
Parma
Bologna
Veinéis
An Róimh
Monte Carlo MONACÓ
Cagliari
Brest
Roazhon (Rennes)
Naoned (Nantes)
San Sebastián
Gijón
La Coruña
Vigo
Porto
Liospóin
Valladolid
Maidrid
Zaragoza
Barcelona
Valencia
Cartagena
Granada
Málaga
Sevilla
Giobráltar (Br.)
Caolas Ghiobráltar
Pico de Aneto
ANDÓRA
Mont Blanc
An Réin
An tSéin
An Leire
An Allier
An tSabóin
An Róin
An Gharonne
An Dordogne
An Tarn
An Phó
An Adda
An Adige
An Tibir
An Ebró
An Duero
An Tágas
An Ghuadiana
An Ghuadalquivir
© Collins-Longman Atlases

AN EORAIP

Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 200 ciliméadar ar an talamh.
0 200 400 600 800km
ceintiméadair 1 2 3 4
milliméadair
BE An Bheilg
LB Lucsamburg
ÍT An Ísiltír
TÉ Tuaisceart Éireann
EL An Eilvéis
Príomhchathair Londain
Baile Tábhachtach Milano
AN tAIGÉAN ARTACH
AN IORUA
AN tSUALAINN
AN FHIONLAINN
A. P. S. S.
A.P.S.S. SAN ÁISE
Sléibhte na hÚrála
Muir Chaisp
An Mhuir Dhubh
AN TUIRC AN ÁISE
AN CHIPIR
AN tAIGÉAN ATLANTACH
AN ÍOSLAINN
Reykjavik
PODBLACHT NA hÉIREANN
Baile Átha Cliath
TÉ
Glaschú
AN RÍOCHT AONTAITHE
Birmingham
Londain
Muir Thuaidh
AN DANMHAIRG
Cóbanhávan
Oslo
Stócólm
Heilsincí
Leningrad
Moscó
Gorkí
Kharkov
Kiev
Muir Bhailt
AN PHOLAINN
Vársá
Beirlín
Hamburg
AN IARGHEARMÁIN
AN OIRGHEARMÁIN
Bonn
Amstardam
An Háig
An Bhruiséil
BE
LB
Páras
AN FHRAINC
Beirn
München
Vín
AN OSTAIR
AN tSEICSLÓVAIC
Prág
Búdaipeist
AN UNGÁIR
AN RÓMÁIN
Búcairist
AN BHULGÁIR
Sóifia
IÚGSLAIV
Béalgrád
AN ALBÁIN
Tirana
AN GHRÉIG
An Aithin
Iostanbúl
AN IODÁIL
Milano
Torino
An Veinéis
An Róimh
Napoli
MONACO
Muir Aidriad
An tSicil
MALTA
An Mheánmhuir
An Chorsaic (Fr.)
An tSairdín (Io.)
Barcelona
Na Piréiní
AN SPÁINN
Maidrid
AN PHORTAINGÉIL
Liospóin
Giobráltar (Br.)
AN AFRAIC
© Collins • Longman Atlases

AN EORAIP

Lastlonga sa chalafort

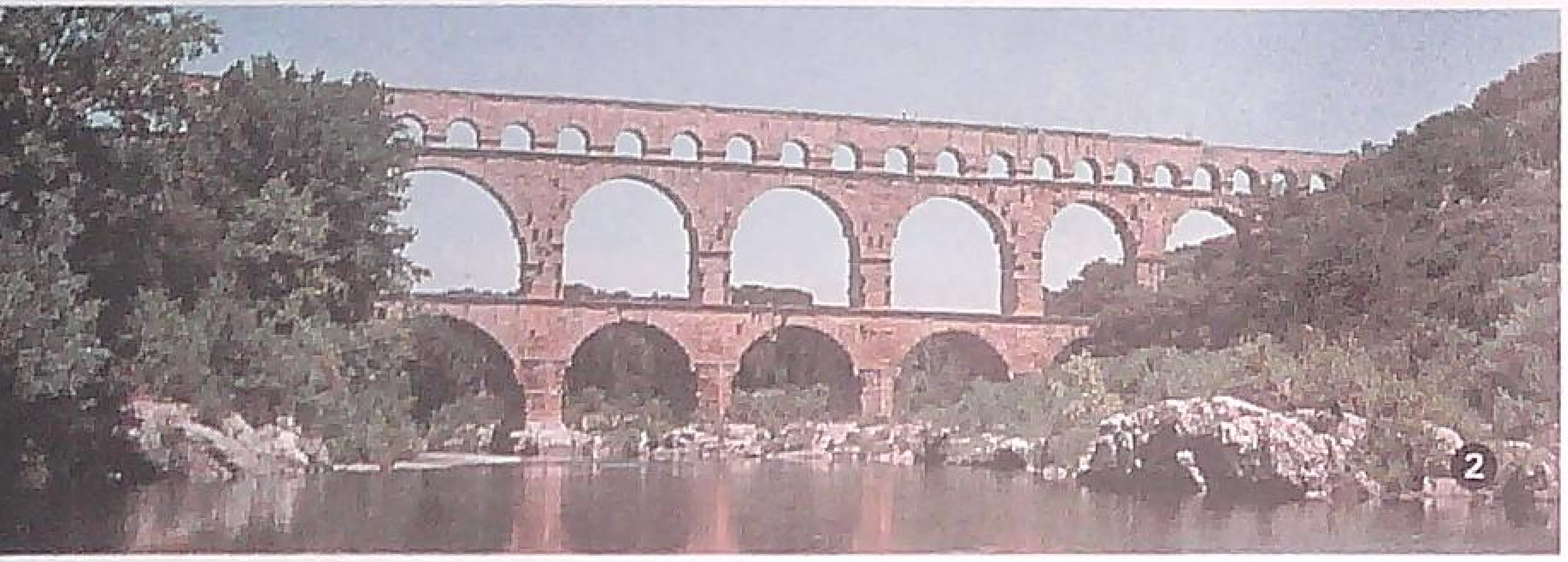

Uiscerian Rómhánach le huisce a iompar os cionn abhann

Ardeaglais Naomh Basail, Moscó

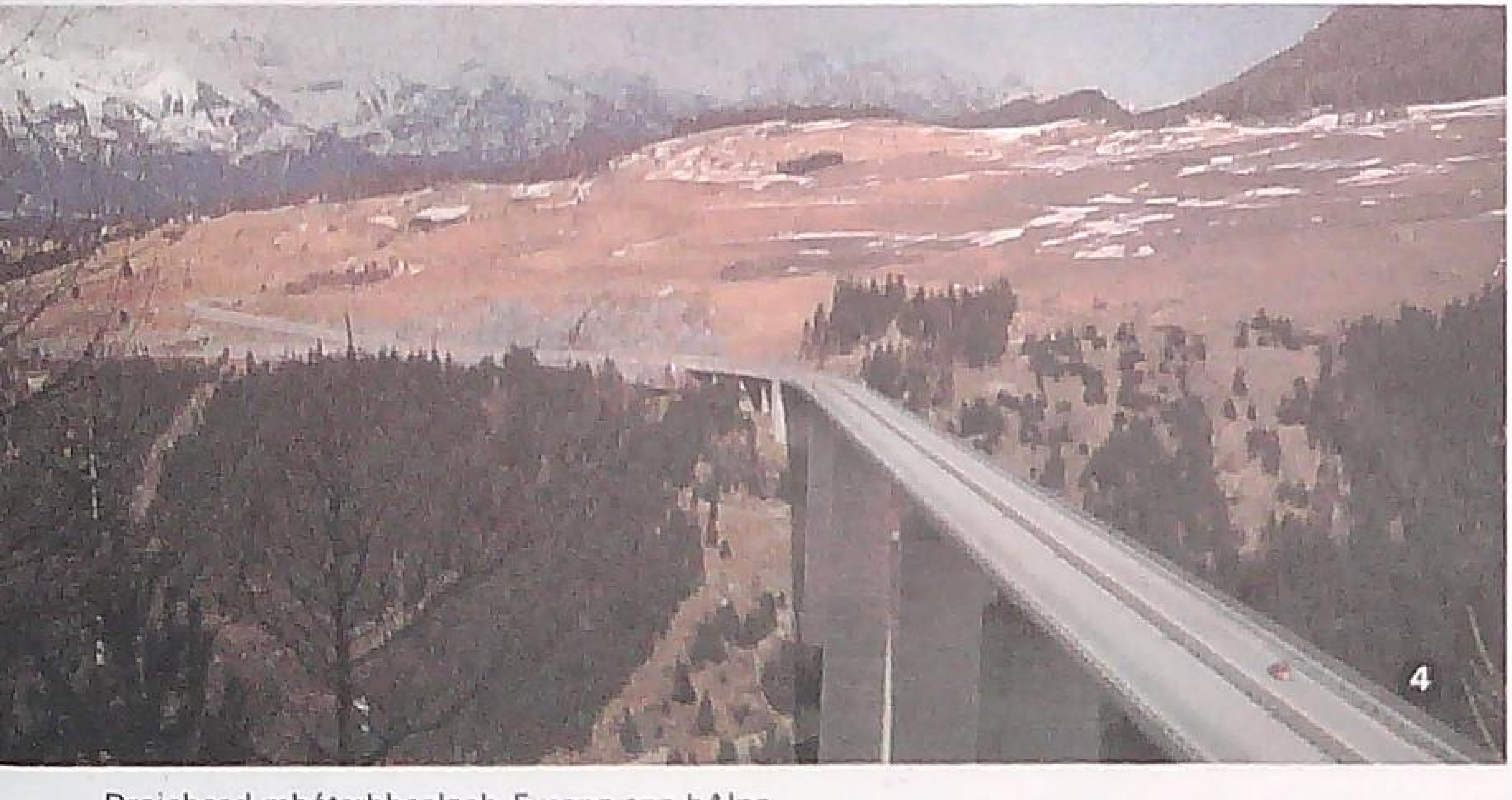

Droichead mhótarbhealach Europa sna hAlpa

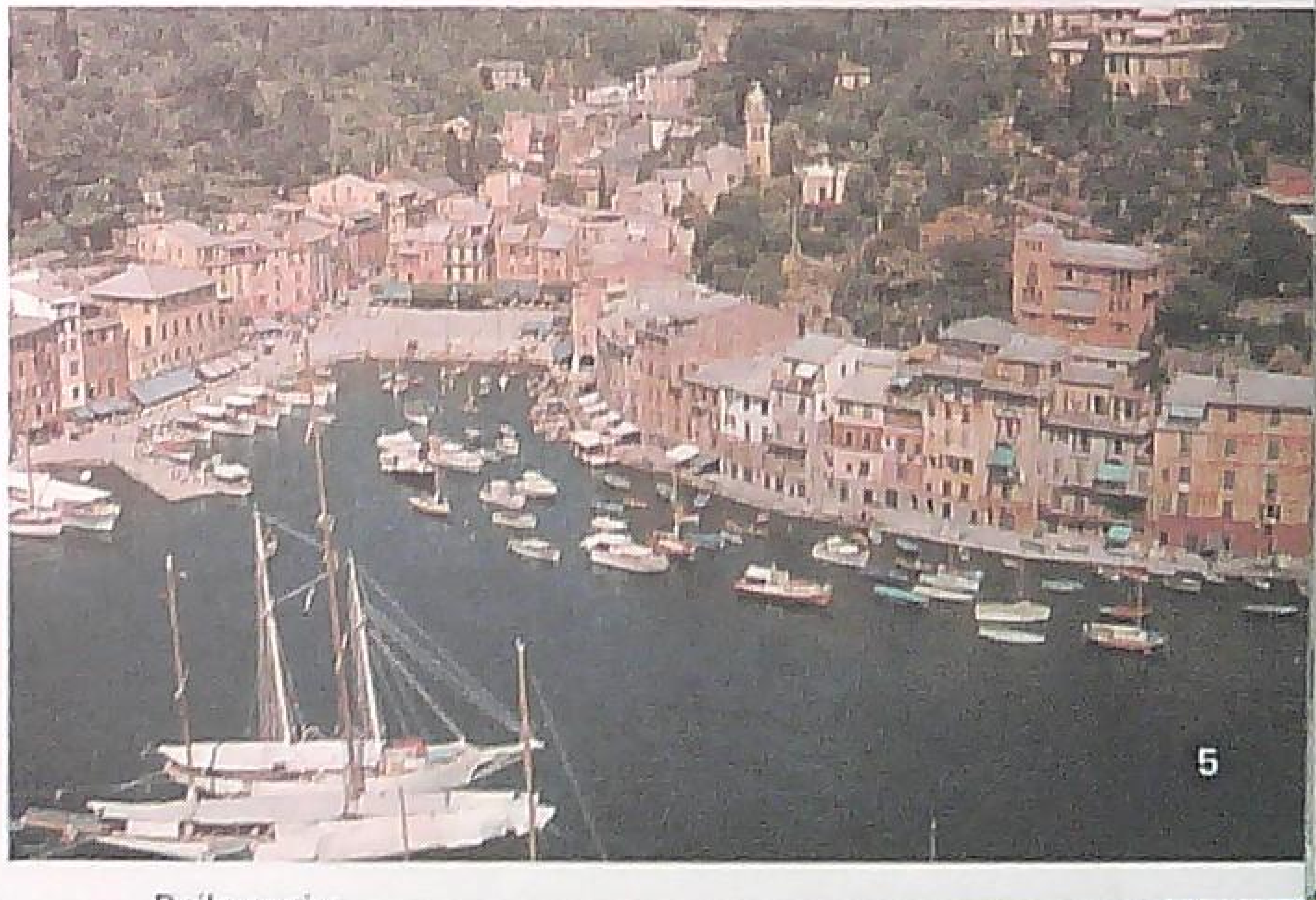

Baile saoire

AN AFRAIC

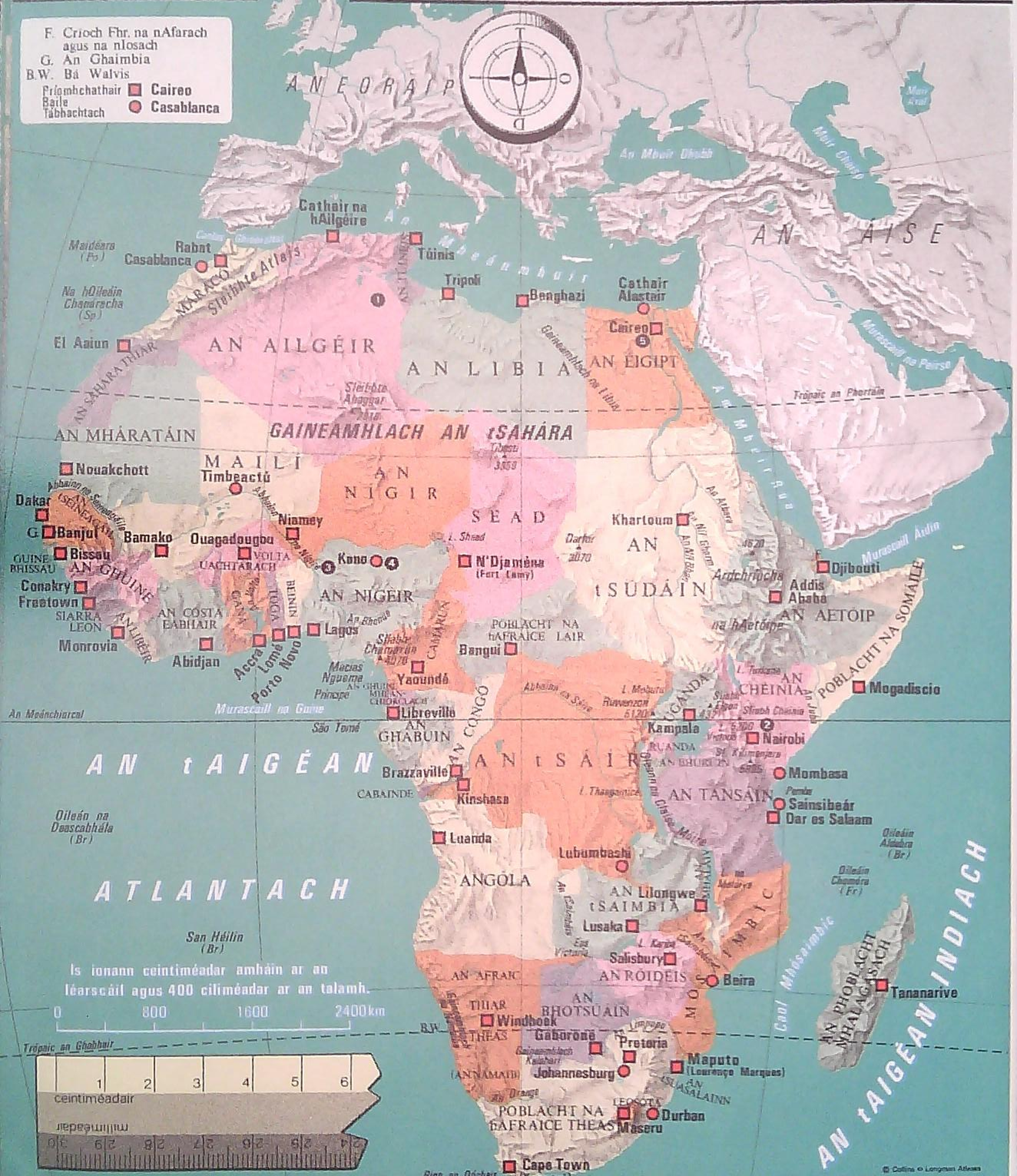
F. Críoch Fhr. na nAfarach agus na nIosach
G. An Ghaimbia
B.W. Bá Walvis
Príomhchathair Caireo
Baile Tábhachtach Casablanca
AN EORAIP
AN ÁISE
AN MHEÁNMHUIR
AN AILGÉIR
AN LIBIA
AN ÉIGIPT
MARACÓ
AN SAHÁRA THIAR
AN MHÁRATÁIN
GAINEAMHLACH AN tSAHÁRA
MAILÍ
AN NÍGIR
SEAD
AN tSÚDÁIN
AN AETÓIP
POBLACHT NA SOMÁILE
AN CHÉINIA
UGANDA
AN TANSÁIN
AN tSÁIR
AN CONGÓ
AN GHABÚIN
CAMARÚN
POBLACHT NA hAFRAICE LÁIR
AN NIGÉIR
BEININ
TÓGÓ
GÁNA
VOLTA UACHTARACH
AN CÓSTA EABHAIR
AN LIBÉIR
SIARRA LEON
AN GHUINE
GUINE BRISSAU
AN tSEINEAGÁIL
ANGÓLA
AN tSAIMBIA
AN RÓIDÉIS
AN BHOTSUÁIN
AN AFRAIC THIAR THEAS (AN NAMAIB)
POBLACHT NA hAFRAICE THEAS
LEOSÓTA
AN tSUASALAINN
MÓSAIMBÍC
AN MHALÁIV
RUANDA
AN BHURÚIN
AN PHOBLACHT MHALAGASACH
AN tAIGÉAN ATLANTACH
AN tAIGÉAN INDIACH
An Mheánchiorcal
Trópaic an Phortáin
Trópaic an Ghabhair
Murascaill na Guine
Murascaill Áidin
Murascaill na Peirse
An Mhuir Rua
An Mhuir Dhubh
Muir Chaisp
Muir Aral
Caol Mhósaimbíc
Sléibhte Atlais
Sléibhte Abaggar
Maidéara (Po)
Na hOileáin Chanáracha (Sp)
Oileán na Deascabhála (Br)
San Héilin (Br)
Oileáin Aldabra (Br)
Oileáin Chomóra (Fr)
Cathair na hAilgéire
Rabat
Casablanca
Túinis
Tripoli
Benghazi
Cathair Alastair
Caireo
El Aaiun
Nouakchott
Timbeactú
Dakar
Banjul
Bissau
Bamako
Ouagadougou
Niamey
Kano
N'Djaména (Fort Lamy)
Khartoum
Djibouti
Addis Ababa
Conakry
Freetown
Monrovia
Abidjan
Accra
Lomé
Porto Novo
Lagos
Bangui
Yaoundé
Macias Nguema
Principe
São Tomé
Libreville
Brazzaville
Kinshasa
Cabainde
Kampala
Nairobi
Mogadiscio
Mombasa
Sainsibeár
Dar es Salaam
Luanda
Lubumbashi
Lilongwe
Lusaka
Salisbury
Beira
Windhoek
Gaborone
Pretoria
Johannesburg
Maputo (Lourenço Marques)
Maseru
Durban
Cape Town
Tananarive
Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 400 ciliméadar ar an talamh.
0 800 1600 2400 km
ceintiméadair
milliméadair
© Collins · Longman Atlases

Scaglann ola

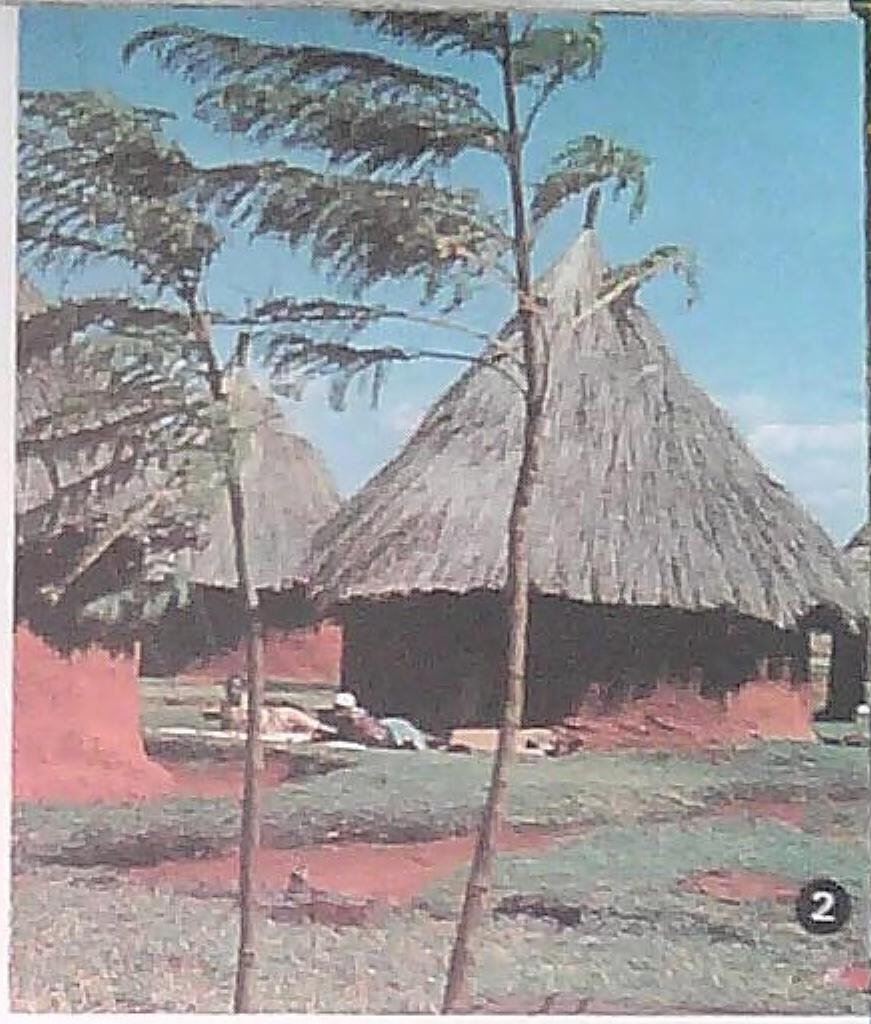

Baile san Afraic

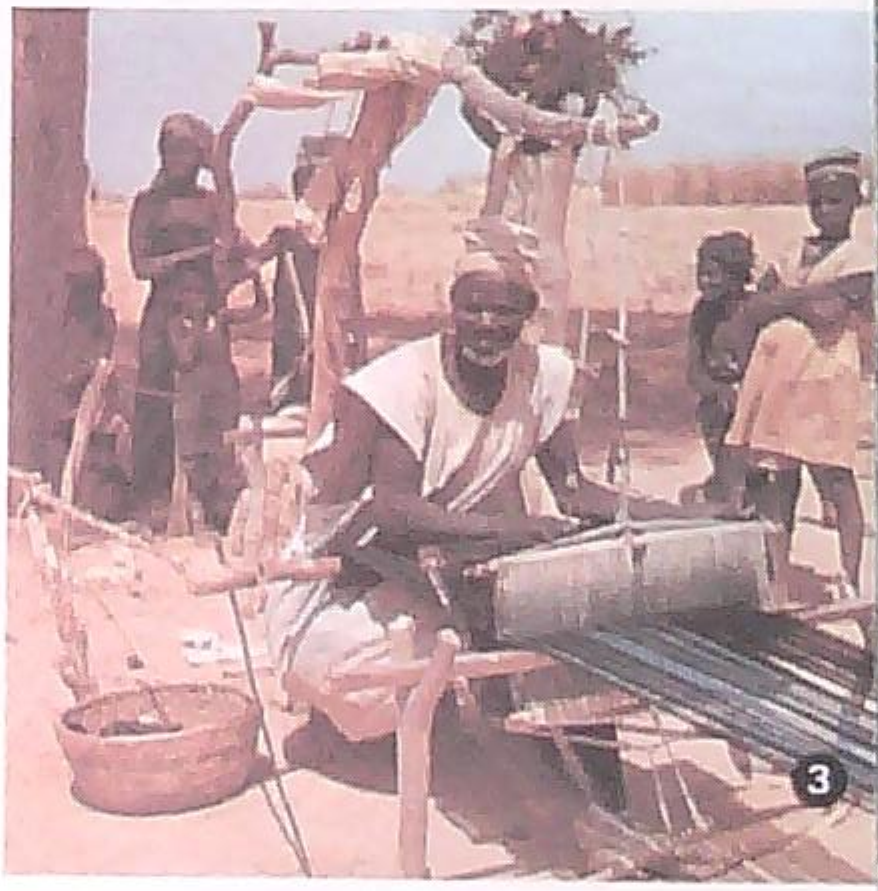

Fíodóir

AN AFRAIC

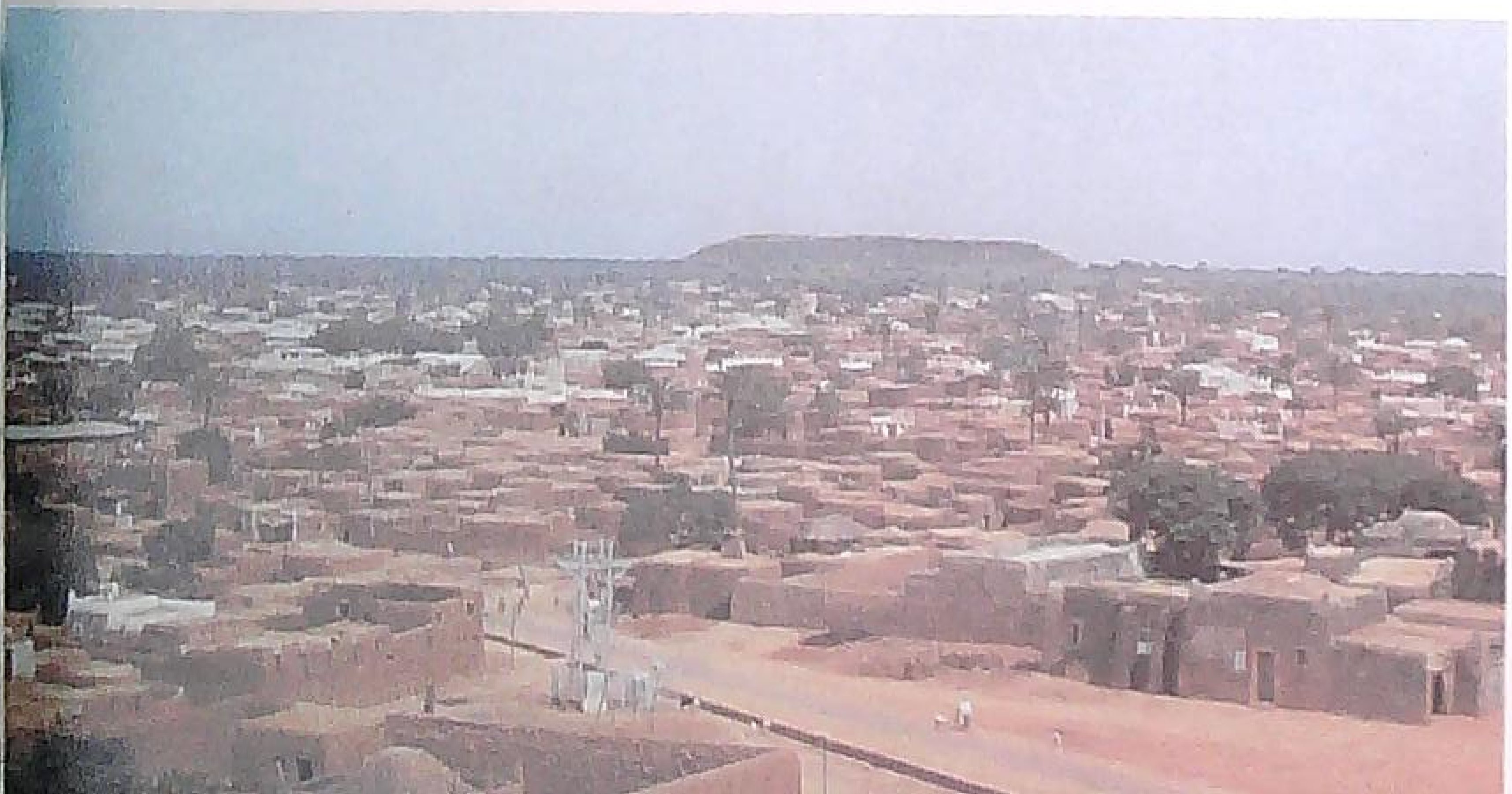

Baile brící dóibe

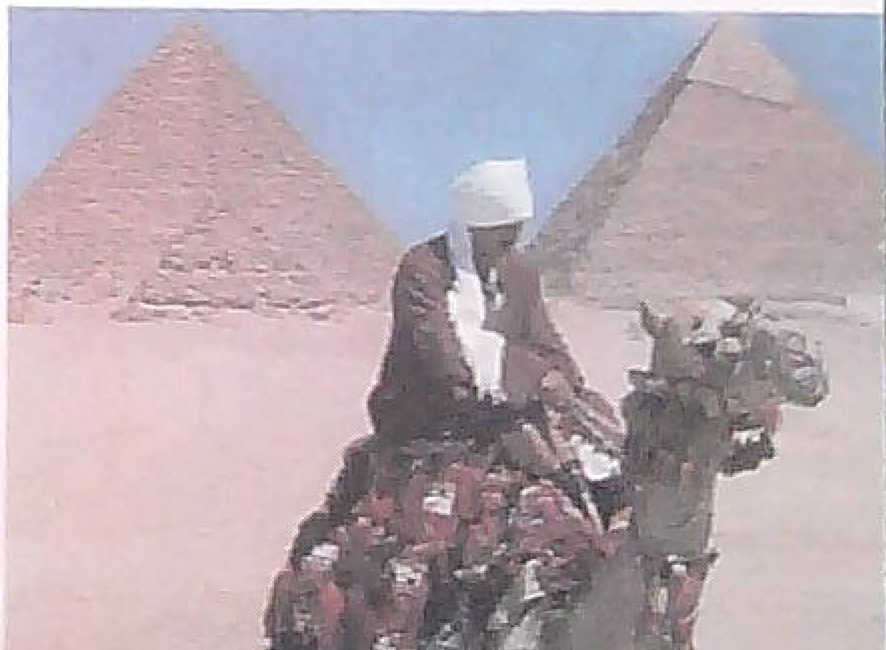

Na Pirimidí

Príomhchathair Deilí
Baile Tábhachtach Tashkent
AN tAIGÉAN ARTACH
AN tAIGÉAN ATLANTACH
AN tAIGÉAN CIÚIN
Muir Bheiring
AONTAS NA bPOBLACHTAÍ SÓIVÉADACHA SÓISIALACHA
An tSibéir
AN EORAIP
Na Steipeanna
Muir Chaisp
An Mhuir Dhubh
AN MHONGÓIL
Gaineamhlach Gobi
AN tSÍN
AN TIBÉID
NA HIMILÉITHE
AN INDIA
AN IARÁIN
AN AFGÁNASTÁIN
AN PHACASTÁIN
AN ARAIB SHADACH
AN SEAPÁIN
NA hOILEÁIN FHILIPÍNEACHA
An Mhuir Arabach
BURMA
Novosibirsk
Irkutsk
Ulan Bator
Vladivostok
Tóiceo
Pyongyang
Sól
Péicing
Shang-hai
Wu-han
Chung-ching
Lasa
Tai-pei
Victoria
Macau
Hanoi
Vientiane
Rangún
Mandalay
Dacca
Calcúta
Katmandu
Varanasi
Deilí
Lahore
Islamabad
Cabul
Karachi
Bombay
Hyderabad
Tashkent
Samarkand
Tehran
Baku
Muscat
Riyadh
Bagdad
Ankara
Istanbúl
Meice
Sana
Aidin
Quezon City
Mainile

AN ÁISE

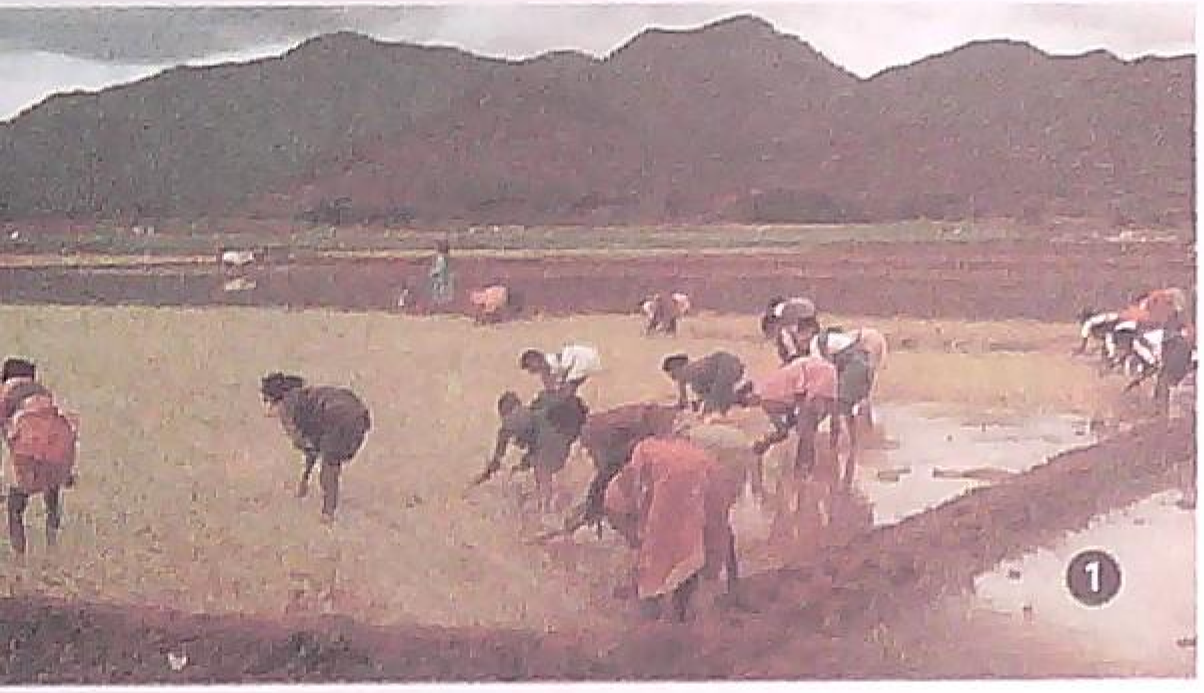

Rís á cur

Aoire agus a thréad

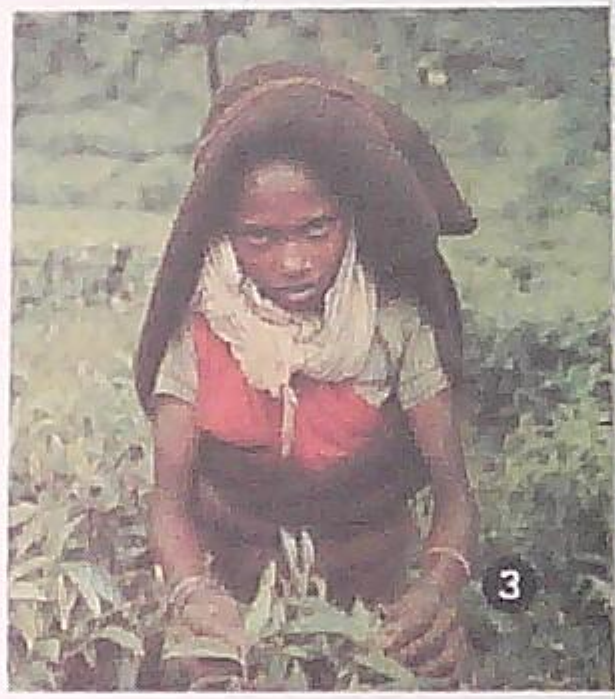

Tae á phiocadh

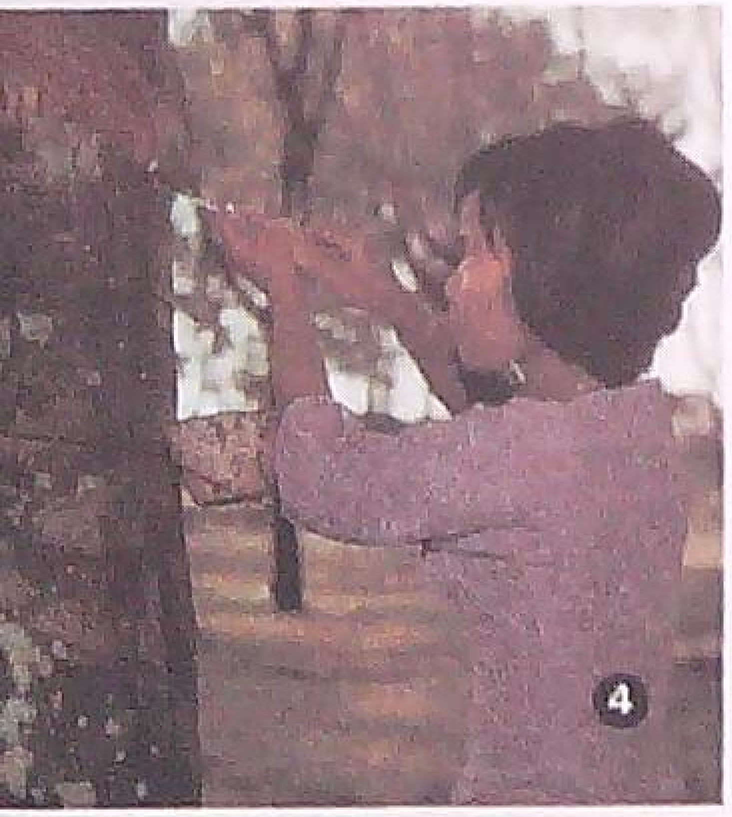

Crann rubair á bhearnú

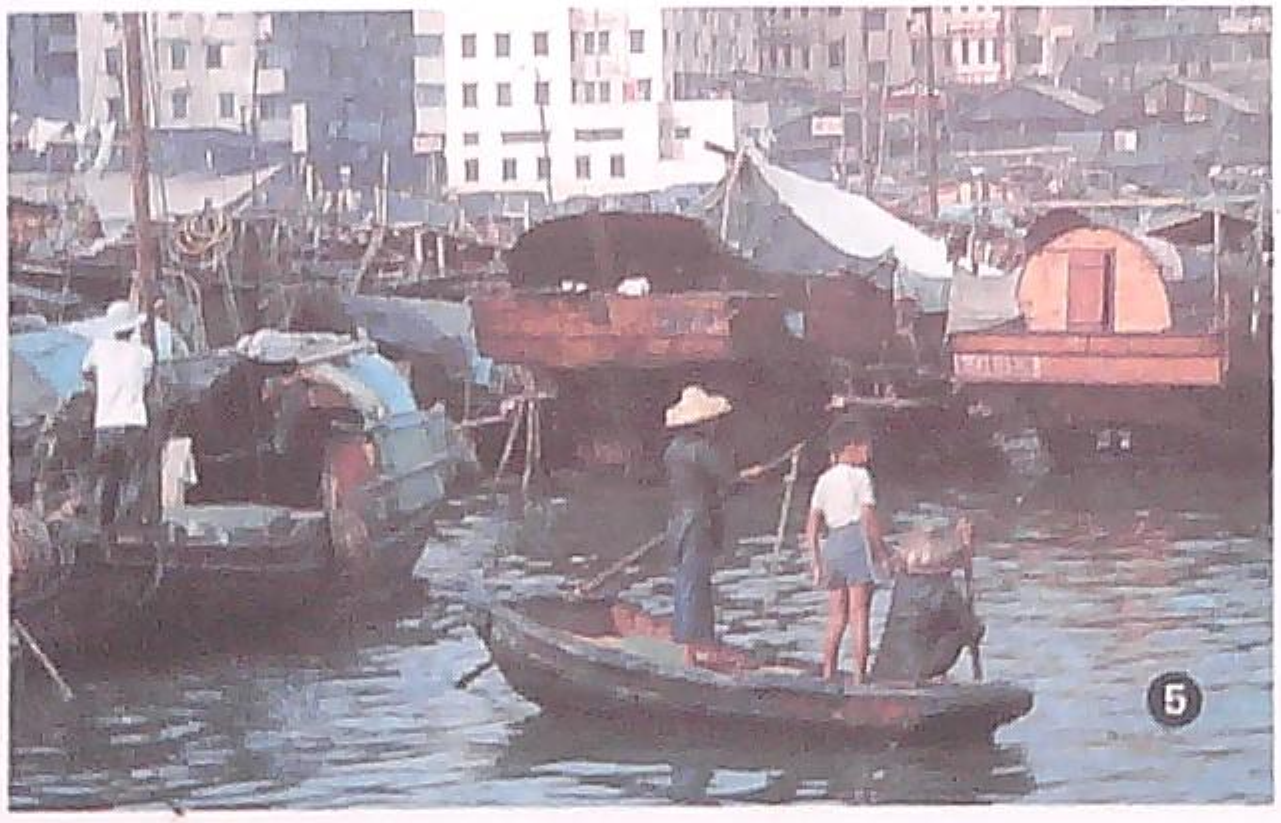

Báid chónaithe i gcalafort gnóthach

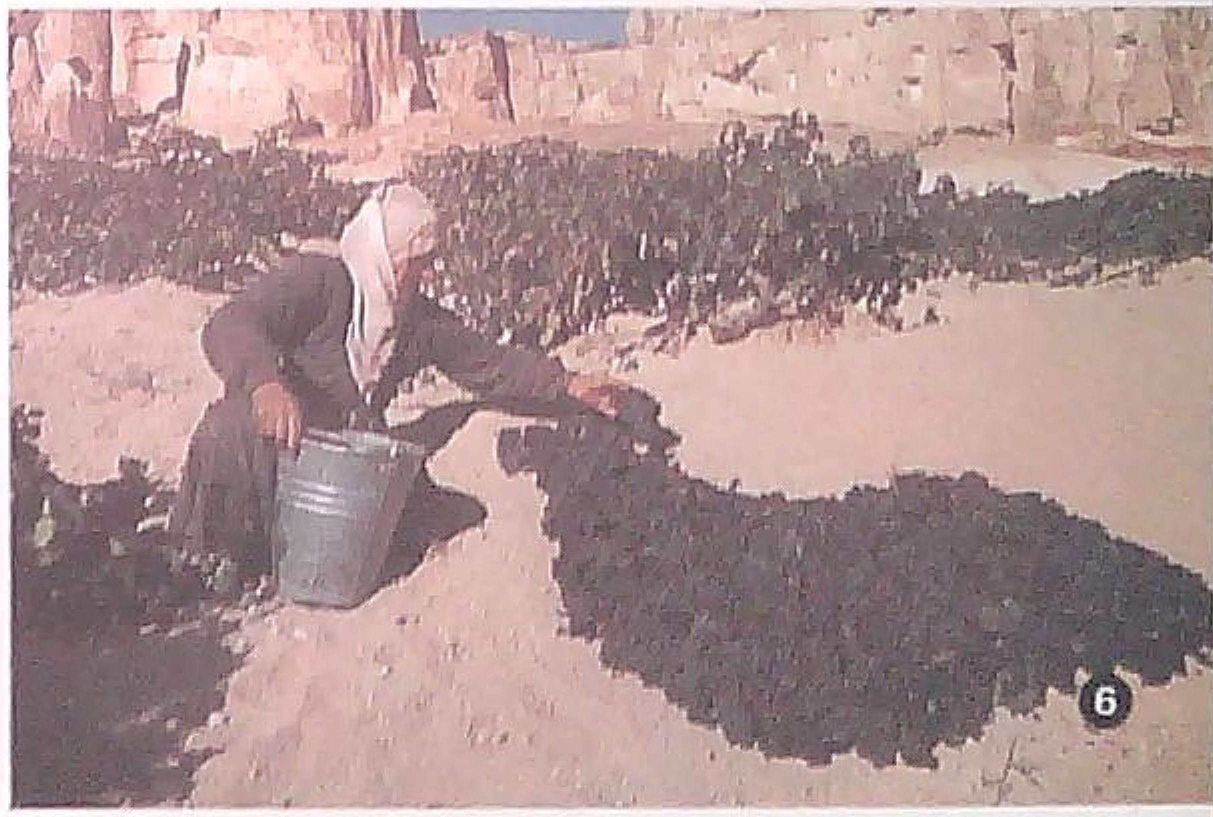

Fíonchaora á dtriomú le rísíní a dhéanamh

AN ASTRALÁISE AGUS AN ÁISE THOIR THEAS

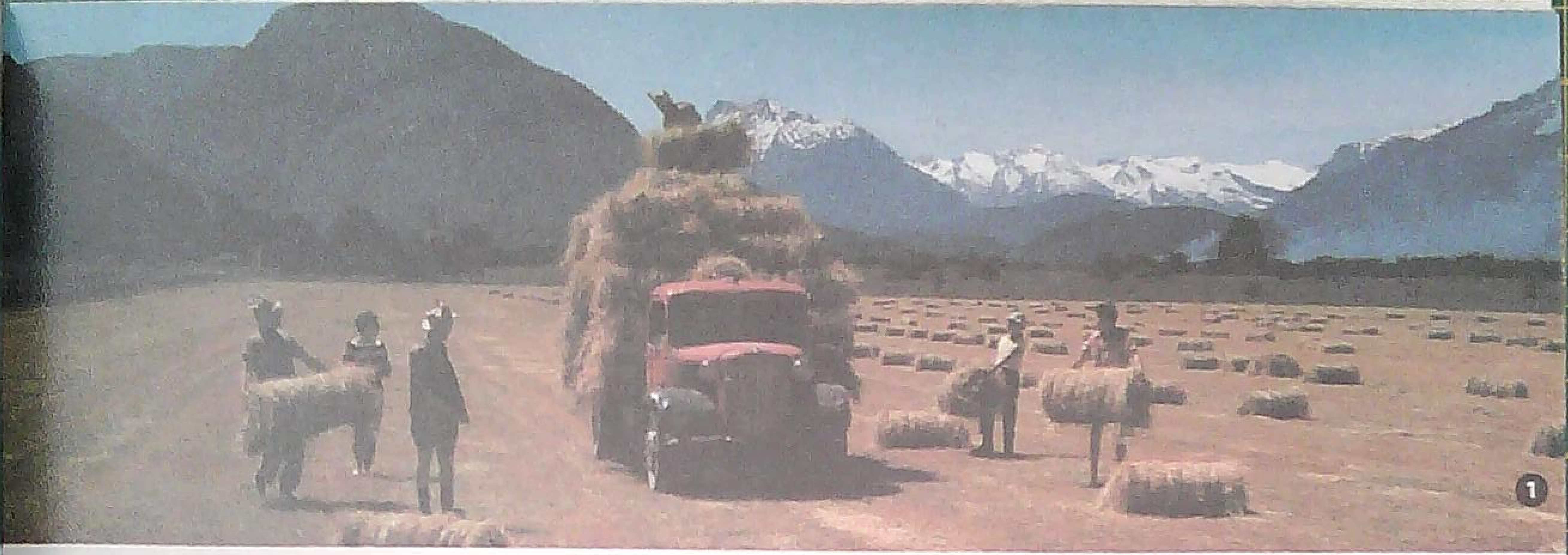

An féar á thabhairt isteach

AN ASTRALÁISE

Béar Cóálach

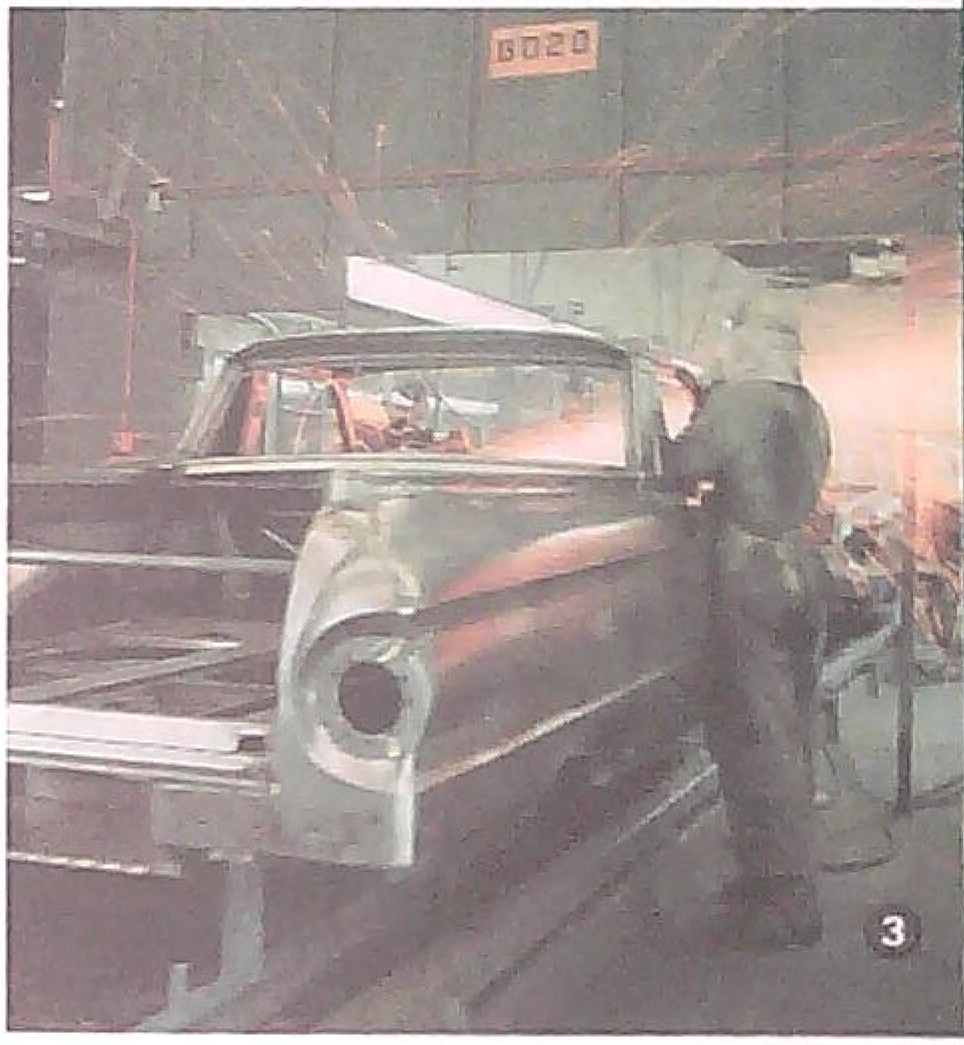

Gluaisteán á dhéanamh

Caoirigh á gcluicheadh

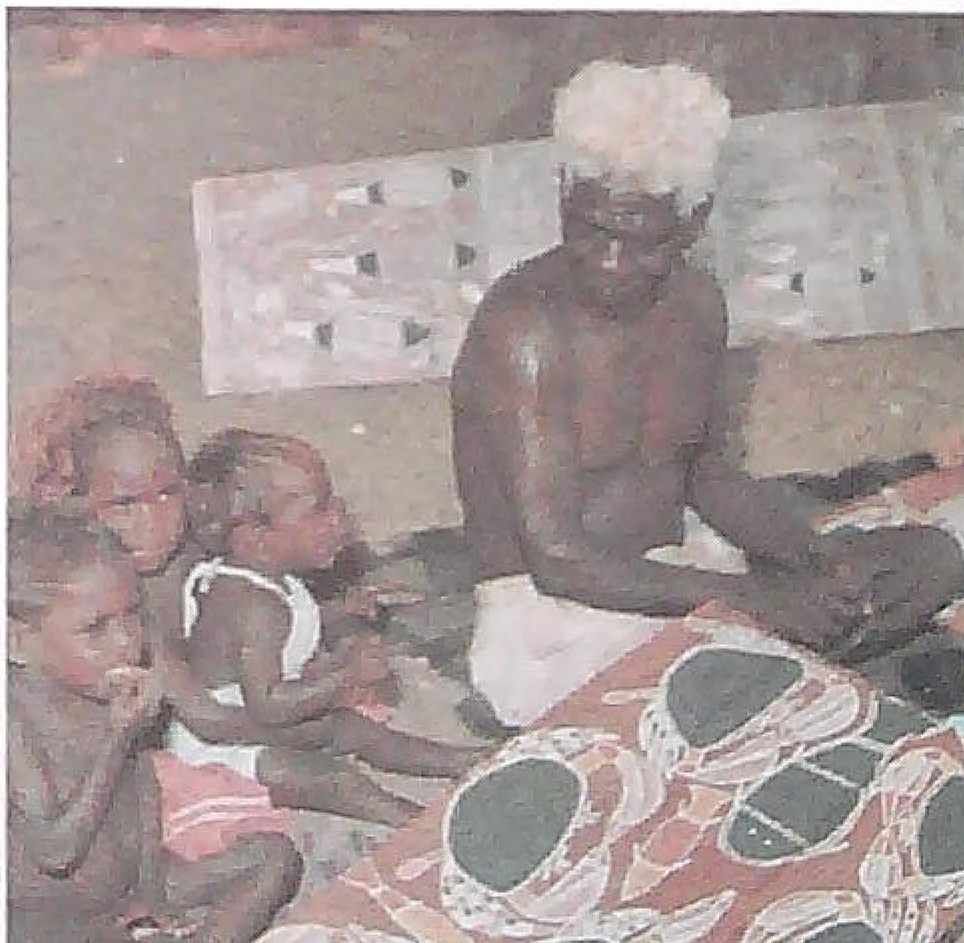

Péintéir agus a chlann

© Collins - Longman Atlases

1

Ilstóraigh spéire; Nua-Eabhrac agus droichead Bhrooklyn

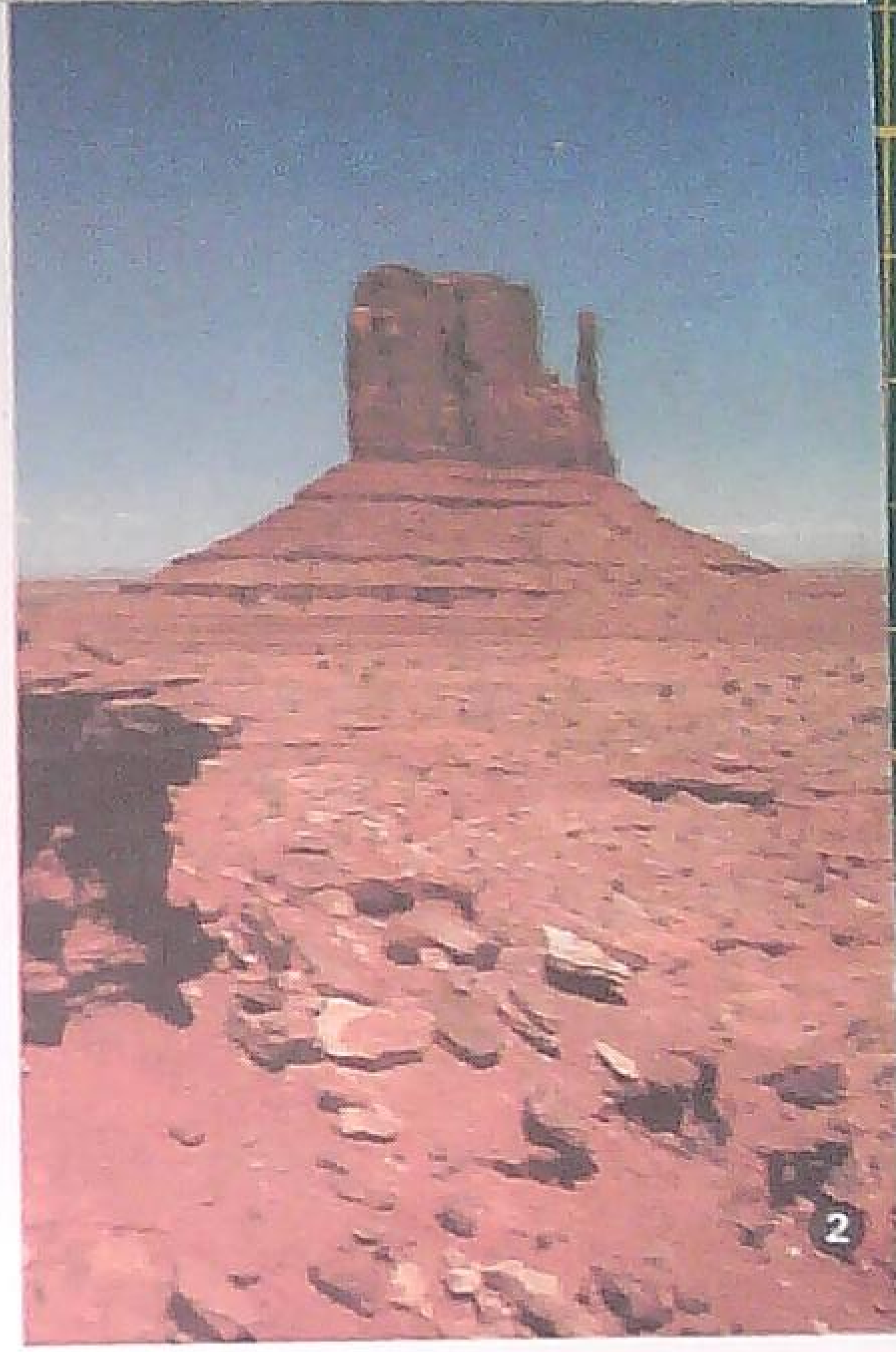

2

Gaineamhlach clochach in Monument Valley

MEIRICEÁ THUAIDH

3

Traein Thras-ilchríochach

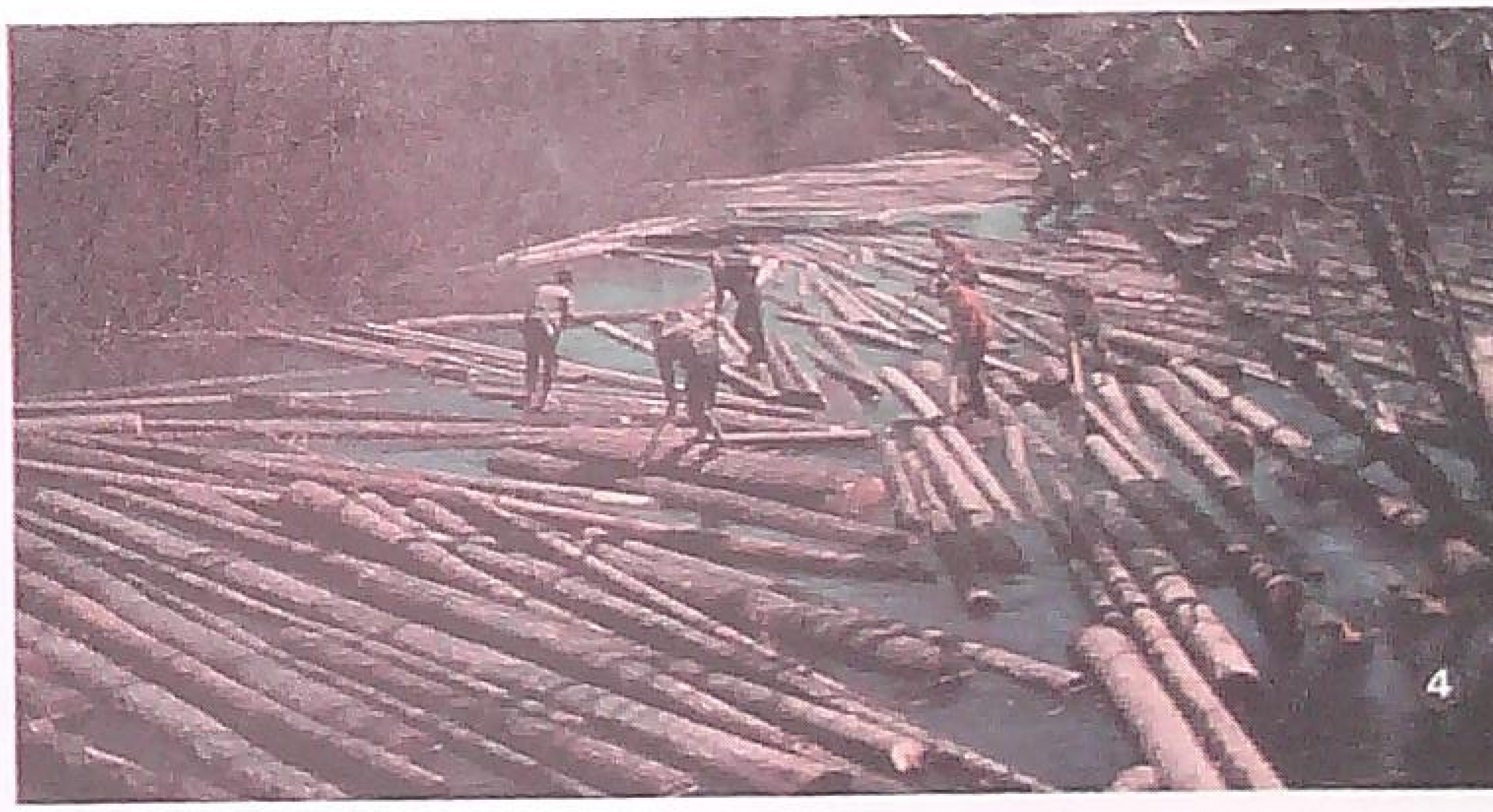

4

Crainn leagtha á seoladh le sruth

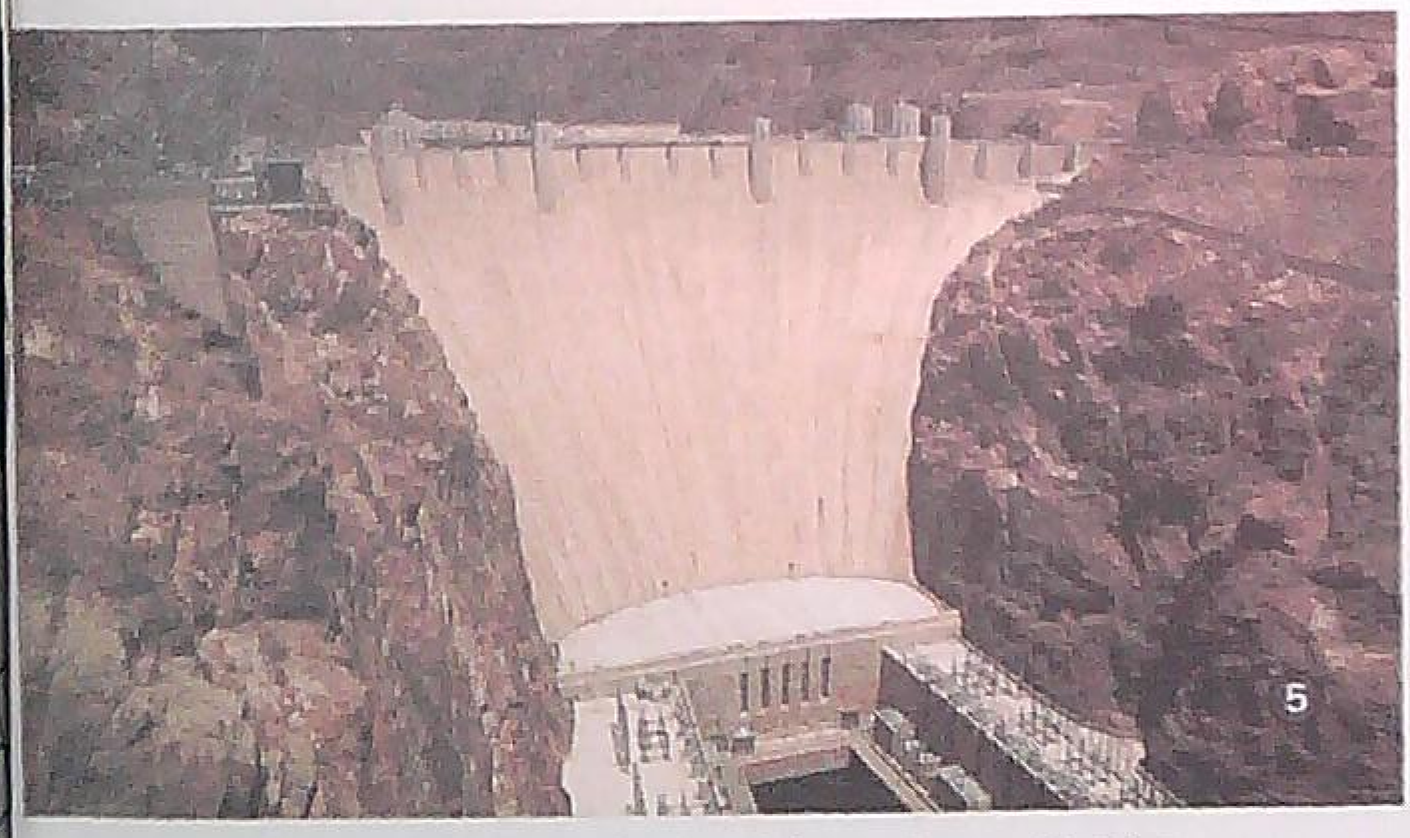

5

Damba mór chun leictreachas a ghiniúint

6

Cána siúcra á bhaint

MEIRICEÁ
THUAIDH
Murascaill Mheicsiceo
NA hINDIACHA THIAR
Muir Chairib
AN tAIGÉAN ATLANTACH
Trópaic an Phortáin
OILEÁN NA TRÍONÓIDE
Port of Spain
Caracas
VEINISÉALA
An Oiriníoc
Georgetown
Paramaribo
Cayenne
AN GHUÁIN
SURANAM
GUÁIN NA FRAINCE
Ardchríoch na Guáine
AN CHOLÓIM
Bogotá
Quito
Sl. Cotopaxi 6272
EACUADÓR
An Meánchiorcal
Oileáin Galápagos (Ec)
An Amasóin
An Negro
An Mhadeira
An Xingu
An Tocantins
An São Francisco
Belém
Fortaleza
Salvador
AN BHRASAÍL
Brasília
PEIRIÚ
Lima
NA hAINDÉIS
AN tAIGÉAN CIÚIN
La Paz
AN BHOLAIV
Arequipa
Abhainn Pharagua
An Pharana
Ardchríoch na Brasaíle Thoir
PARAGUA
Asunción
Rio de Janeiro
São Paulo
Trópaic an Ghabhair
AN tSILE
Abhainn Uragua
URAGUA
Montevideo
Buenos Aires
Sl. Aconcagua 6960
Oileáin Juan Fernández (An tSile)
Santiago
Concepción
AN AIRGINTÍN
AN tAIGÉAN ATLANTACH
Is ionann ceintiméadar amháin ar an léarscáil agus 400 ciliméadar ar an talamh.
0 800 1600 2400 km
1 2 3 4 5 6
ceintiméadair
milliméadair
Oileáin Fháclainne (Br)
Punta Arenas
Rinn an Choirn
An tSeoirsia Theas (Br)
Príomhchathair Brasília
Baile Tábhachtach São Paulo
© Collins - Longman Atlases

MEIRICEÁ THEAS

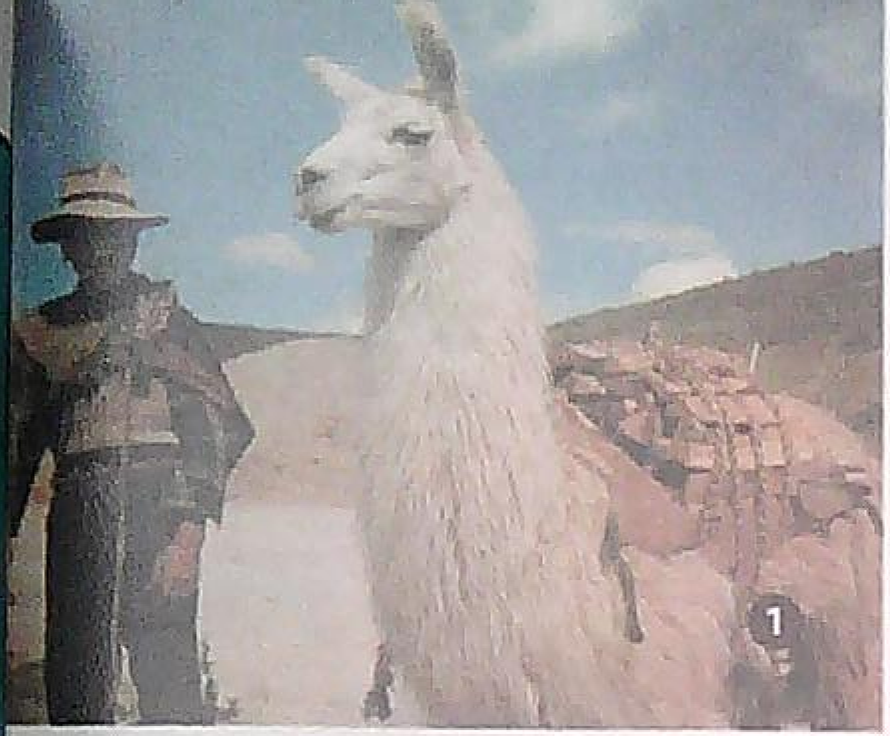

Láma faoi ualach

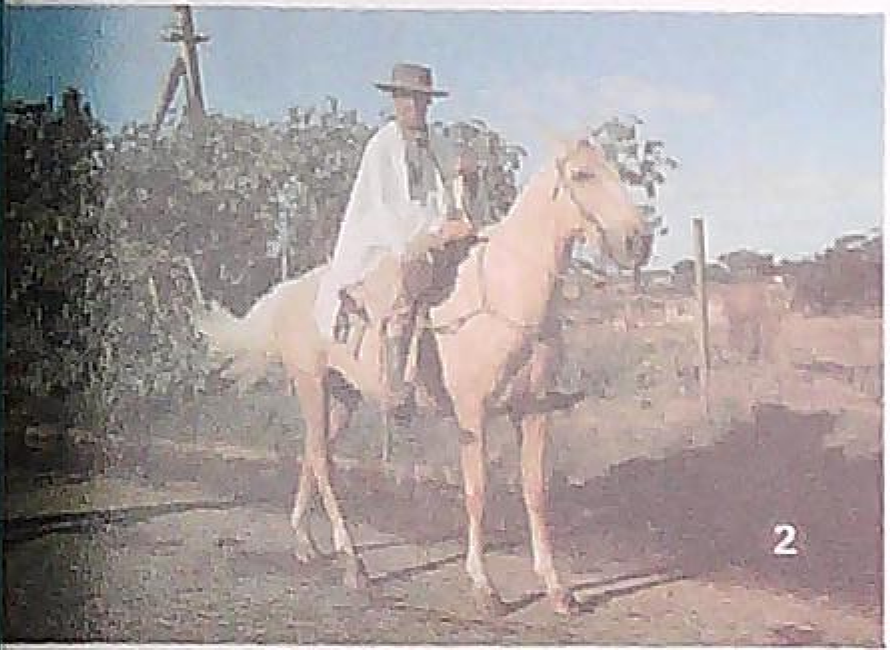

"Gaucho" nó Buachaill Bó Mheiriceá Theas

Pão de Acúcar (An Builín Siúcra) gar do Rio de Janeiro

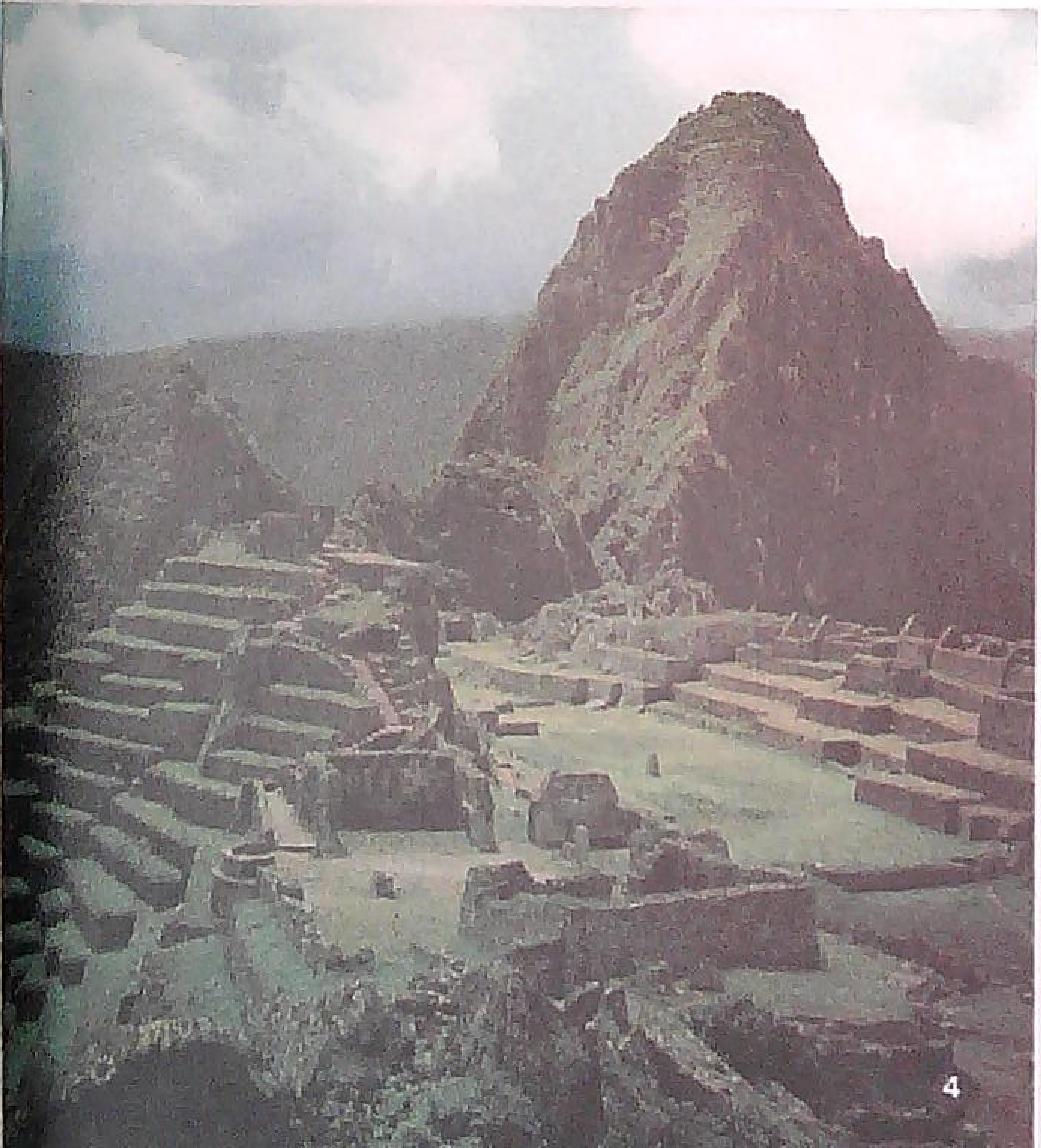

Iarsmaí de sheanchathair Mhachu Picchu

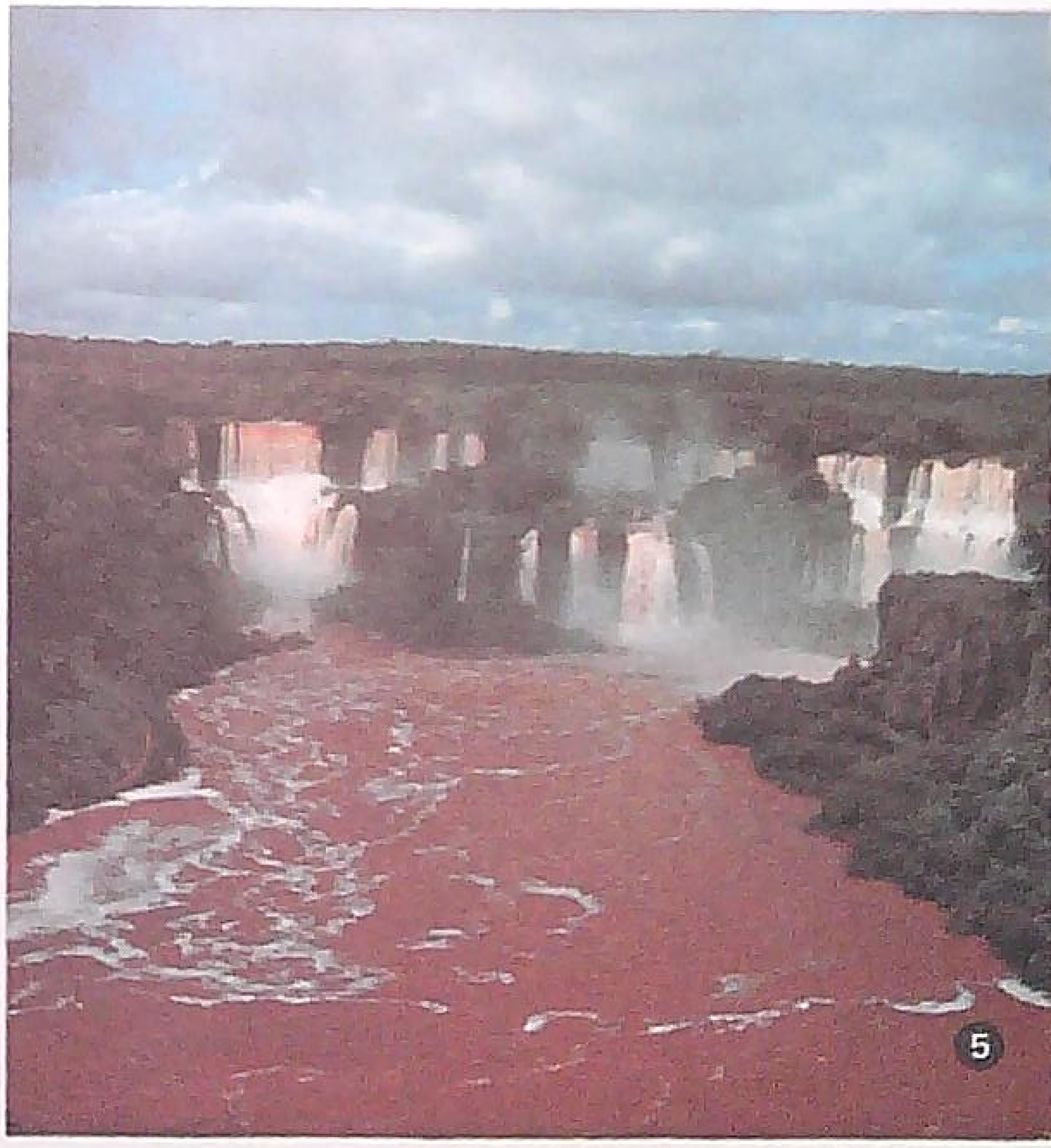

Eas sa Dufair

MÓRBHEALAÍ TAISTIL AN DOMHAIN

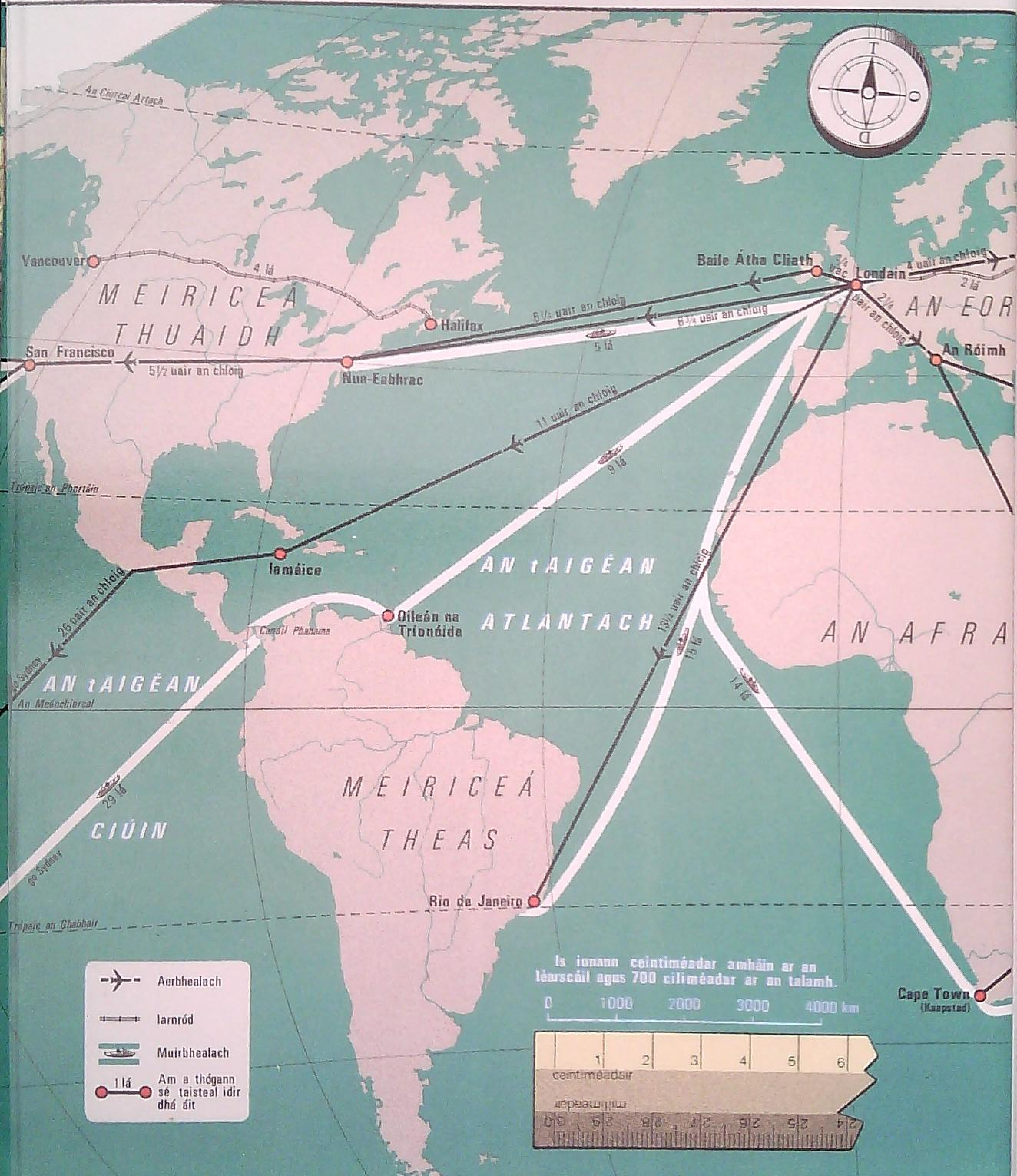

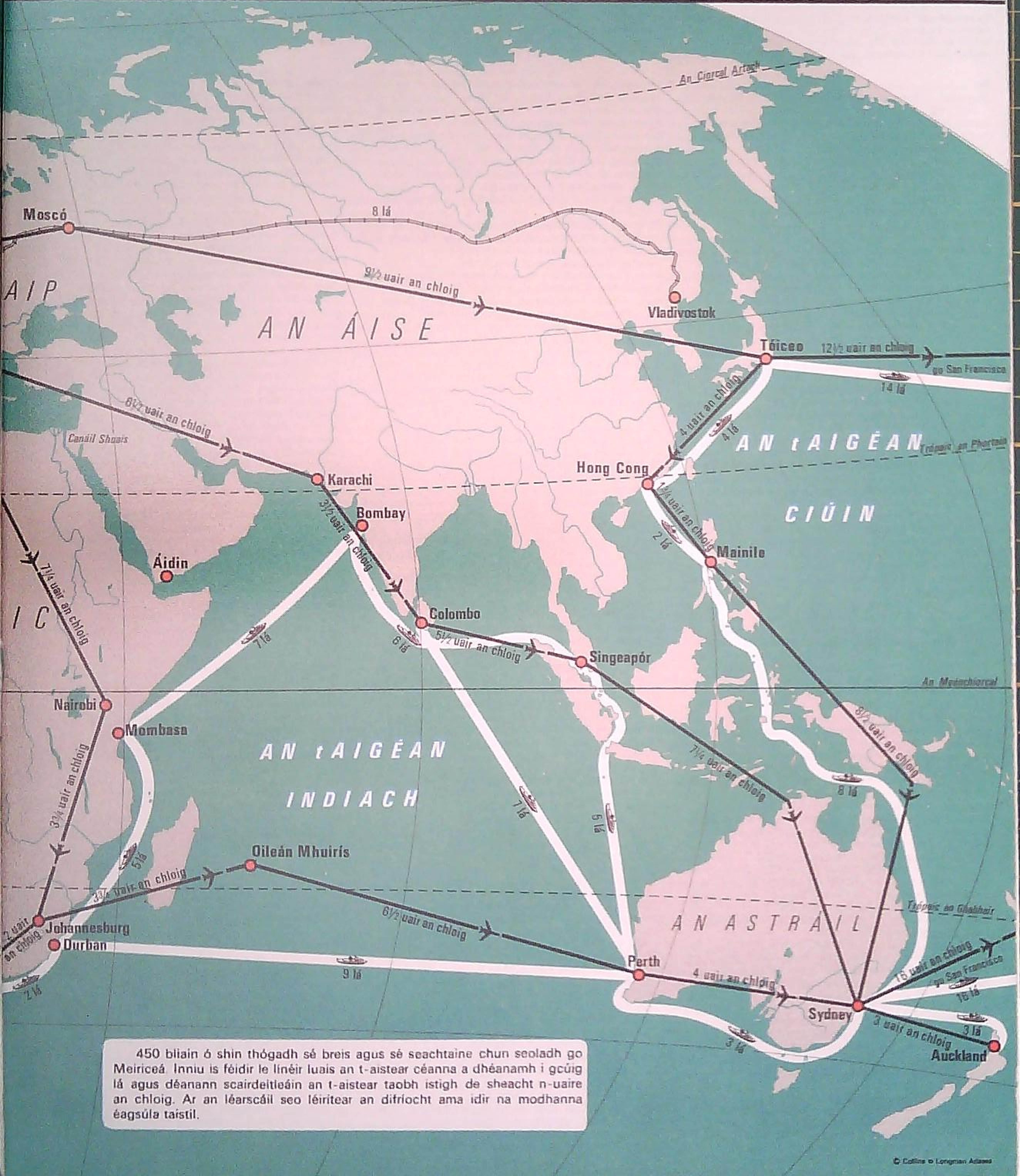

450 bliain ó shin thógadh sé breis agus sé seachtaine chun seoladh go Meiriceá. Inniu is féidir le linéir luais an t-aistear céanna a dhéanamh i gcúig lá agus déanann scairdeitleáin an t-aistear taobh istigh de sheacht n-uaire an chloig. Ar an léarscáil seo léiritear an difríocht ama idir na modhanna éagsúla taistil.

© Collins • Longman Atlases

Taispeánfaidh an liosta thíos duit conas teacht ar roinnt de na háiteanna is tábhachtaí a luaitear san Atlas. Mar shampla más mian leat a fháil amach cá bhfuil Accra, aimsigh Accra ar an liosta. Insíonn na focail sa *chló iodálach* cén sórt áite é agus cá bhfuil sé suite. Is *príomhchathair* é atá suite i *nGána*. Taispeánann an **cló trom** an leathanach ar a bhfuil an léarscáil: **20**. Sampla eile: Dairbhre. Insíonn an *cló iodálach* dúinn gur *oileán* é, agus go bhfuil sé suite ar *chósta Phoblacht na hÉireann*. Cé acu cósta? Tá nod idir lúibíní *(ID)* a mhíníonn gur ar chósta *Iardheisceart* na hÉireann atá sé. Tá an léarscáil ar leathanach **7**.

A

Aberdeen (Obar Dheathain) *Baile Cósta na hAlban (OT)* **13**
Abhainn Mhór, An *Abhainn Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Acaill *Oileán Cósta Phoblacht na hÉireann (I)* **6**
Accra *Príomhchathair Gána* **20**
Addis Ababa *Príomchathair An Aetóip* **20**
Aetóip, An *Tír An Afraic (OT)* **20**
Afganastáin, An *Tír An Áise (ID)* **22**
Afraica Theas, Poblacht na h *Tír An Afraic (D)* **20**
Afraic Thiar Theas, An (An Namaib) *Tír Cósta na hAfraice (ID)* **20**
Ailgéir, An *Tír An Afraic (IT)* **20**
Ailgéire, Cathair na h *Príomhchathair An Ailgéir* **20**
Aillionn, Loch *Poblacht na hÉireann (IT)* **6**
Aindéis, Na h *Sléibhte Cósta Mheiriceá Theas (I)* **28**
Airgid, Sliabh an *Poblacht na hÉireann (I)* **7**
Airgintín, An *Tír Meiriceá Theas (OD)* **28**
Aithin, An *Príomhchathair An Ghréig (D)* **18**
Alasca *Stát Meiriceá Thuaidh (IT)* **26**
Albain *Tír An Eoraip (IT)* **13**
Albáin, An *Tír An Eoraip (D)* **18**
Alpa, Na h *Sléibhte Lár na hEorpa* **18**
Amasóin, An *Abhainn Meiriceá Theas (T)* **28**
Amman *Príomhchathair An Iordáin* **22**
Amstardam *Príomhchathair An Ísiltír* **16**
Anglesey (Môn) *Oileán Cósta na Breataine Bige* **14**
Angóla *Tír An Afraic (ID)* **20**
Ankara *Príomhchathair An Tuirc* **22**
Aontas na bPoblachtaí Sóivéadacha Sóisialacha (A.P.S.S.) *Tír An Eoraip (O) agus an Áise* **18, 22**
Aontroma, Ardchlár *Sléibhte Tuaisceart Éireann (OT)* **6**
Arabach, An Mhuir *Idir an Araib agus an India* **22**
Araib Shádach, An *Tír An Áise (ID)* **22**
Árainn Mhór *Oileán Cósta Phoblacht na hÉireann (IT)* **6**
Árann, Oileáin *Cósta Phoblacht na hÉireann (I)* **7**
Ard Mhacha *Baile Tuaisceart Éireann (D)* **6**
Artach, An tAigéan *An Áise (T)* **22**
Astráil, An *Tír* **24**
Atlantach, An tAigéan *Idir mór-roinn na hEorpa, an Afraic agus Meiriceá* **30**

B

Bagdad *Príomhchathair An Iaráic* **22**
Baile Átha Cliath *Príomhchathair Poblacht na hÉireann (O)* **7**
Baile Átha Í *Baile Poblacht na hÉireann (O)* **7**
Baile Átha Luain *Baile Lár Phoblacht na hÉireann* **6**
Baile Átha Troim *Baile Poblacht na hÉireann (O)* **6**
Baile Meánach, An *Baile Tuaisceart Éireann (OT)* **6**
Baile Nua na hArda *Baile Tuaisceart Éireann (O)* **6**
Bandan, Abhainn na *Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Bangkok *Príomhchathair An Téalainn* **23**
Béal an Átha *Baile Poblacht na hÉireann (I)* **6**
Béal Átha na Sluaighe *Baile Lár Phoblacht na hÉireann* **6**
Béal Átha Seanaidh *Baile Poblacht na hÉireann (IT)* **6**
Béal Feirste *Baile Tuaisceart Éireann (O)* **6**
Béalgrád *Príomhchathair An Iúgslaiv* **18**
Beanna Beola, Na *Sléibhte Poblacht na hÉireann (I)* **6**
Beanna Boirche *Sléibhte Tuaisceart Éireann (OD)* **6**
Beannchar *Baile Tuaisceart Éireann (OT)* **6**
Beanntraí *Baile Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Bearnach, Sliabh *Poblacht na hÉireann (I)* **7**
Beirlín *Príomhchathair An Oir-Ghearmáin* **16**
Beirn *Príomhchathair An Eilvéis* **17**
Benghazi *Príomhchathair An Libia* **20**
Ben Nevis (Beinn Nimheis) *Sliabh Albain (OT)* **13**
Bhanglaidéis, An *Tír An Áise* **22**
Bhanna, An *Abhainn Tuaisceart Éireann (T)* **6**
Bheangál, Bá *Idir an India agus Burma* **22**
Bheanntraí Bá *Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Bhearú, An *Abhainn Poblacht na hÉireann (OD)* **7**
Bheilg, An *Tír An Eoraip (I)* **16**
Bheilís, An *Tír Meiriceá Láir* **26**
Bhinn Mhór, An *Rinn Tuaisceart Éireann (OT)* **6**
Bhograch, An *Sléibhte Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Bholaiv, An *Tír Lár Mheiriceá Theas* **28**
Bhóinn, An *Abhainn Poblacht na hÉireann (O)* **6**
Bhotsuáin, An *Tír Lár na hAfraice (D)* **20**
Bhrasaíl, An *Tír Meiriceá Theas* **28**
Bhreatain Bheag, An *Tír An Eoraip (I)* **14–15**
Bhreatan, Muir *Idir Éire agus an Bhreatain Bheag* **7**
Bhriostó Caol *Góilín Sasana (ID)* **15**
Bhriotáin, An *Réigiún An Fhrainc (IT)* **17**
Bhrosnach, An *Abhainn Poblacht na hÉireann* **7**
Bhruiséil, An *Príomhchathair An Bheilg* **16**
Bhulgáir, An *Tír An Eoraip (D)* **18**
Binn Chuilceach *Sliabh Poblacht na hÉireann (IT)* **6**
Biorra *Baile Lár Phoblacht na hÉireann* **7**
Bioscáine, Bá na *Idir an Fhrainc agus an Spáinn (T)* **17**
Birmingham *Baile Lár Shasana* **15**
Blackpool *Baile Cósta Shasana (IT)* **14**
Bladhma, Sliabh *Lár Phoblacht na hÉireann* **7**
Blanc, Mont *Sliabh Na hAlpa* **18**
Blascaod Mór, An *Oileán Cósta Phoblacht na hÉireann (OD)* **7**
Bó Finne, Inis *Oileán Cósta Phoblacht na Éireann (I)* **6**
Bó Finne, Inis *Oileán Cósta Phoblacht na hÉireann (T)* **6**
Bogotá *Príomhchathair An Cholóim* **28**
Bombay *Baile Cósta na hIndia (I)* **22**
Bonn *Príomhchathair An Iar-Ghearmáin* **16**
Brasilia *Príomhchathair An Bhrasaíl* **28**
Brazzaville *Príomhchathair An Congó* **20**
Brá *Baile Cósta Phoblacht na hÉireann (O)* **7**
Bréanainn, Cnoc *Sliabh Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Briostó *Baile Sasana (ID)* **15**
Búcairist *Príomhchathair An Rómáin* **18**
Búdaipeist *Príomhchathair An Ungáir* **18**
Buenos Aires *Príomhchathair An Airgintín* **28**
Bun Cranncha *Baile Poblacht na hÉireann (T)* **6**
Burma *Tír An Áise (D)* **22**

C

Cabhán, An *Baile Poblacht na hÉireann (T)* **6**
Caimbriacha, Sléibhte *Lár na Breataine Bige* **14–15**
Cairéo *Príomhchathair An Éigipt* **20**
Cairlinn, Loch *Góilín Poblacht na hÉireann (OT)* **6**
Cairngorms (Na Cáirn Ghorma) *Sléibhte Albain (OT)* **13**
Caisleán an Bharraigh *Baile Poblacht na hÉireann (I)* **6**
Caisleán Nua, An *Baile Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Camarún *Tír An Afraic (I)* **20**
Cape Town (Kaapstad) *Príomhchathair Poblacht na hAfraice Theas* **20**
Caracas *Príomhchathair Veiniséala* **28**
Cardiff (Caerdydd) *Baile Cósta na Breataine Bige (D)* **15**
Carn Uí Néid *Rinn Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Carraig Aonair *Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Carraig Fhearghais *Baile Tuaisceart Éireann (OT)* **6**
Cathair na Mart *Baile Poblacht na hÉireann (I)* **6**
Ceanada *Tír Meiriceá Thuaidh* **26**
Ceanannas *Baile Poblacht na hÉireann (O)* **6**
Ceann Cléire *Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Ceatharlach *Baile Poblacht na hÉireann (OD)* **7**
Chairib, Muir *Ó dheas ó na hIndiacha Thiar* **26**
Chairn, Ceann an *Poblacht na hÉireann (OD)* **7**
Chaisp, Muir *An Áise (I)* **22**
Chathair, An *Baile Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Cheacha, An *Sléibhte Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Chéinia, An *Tír An Afraic (O)* **20**
Chicago *Baile Lár S.A.M.* **26**
Chill Ala, Cuan *Poblacht na hÉireann (IT)* **6**
Chill Mhantáin, Sléibhte *Poblacht na hÉireann (O)* **7**
Chipir, An *Tír Lár na hÁise (I)* **22**
Chóiré Theas, An *Tír An Áise (O)* **22**
Chóiré Thuaidh, An *Tír An Áise (O)* **22**
Choirn, Rinn an *Meiriceá Theas (D)* **28**
Cholóim, An *Tír Meiriceá Theas (T)* **28**
Cill Airne *Baile Poblacht na hÉireann (I)* **7**
Cill Chainnigh *Baile Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Cill Mhantáin *Baile Cósta Phoblacht na hÉireann (O)* **7**
Cill Rois *Baile Poblacht na hÉireann (I)* **7**
Cionn Mhálanna *Rinn Poblacht na hÉireann (T)* **6**
Ciúin, An tAigéan *Idir an Áise, an Astraláise agus Meiriceá* **30–31**
Cléire *Oileán Cósta Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Cliara *Oileán Cósta Poblacht na hÉireann (I)* **6**
Cluain Meala *Baile Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Clyde (An Chluaidh) *Abhainn Albain (ID)* **13**
Cnoc Fola *Rinn Poblacht na hÉireann (T)* **6**
Cnoc Mhaoldonn *Sléibhte Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Cóbanhávan *Príomhchathair An Danmhairg* **16**
Cóbh, An *Baile Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Coirib, Loch *Poblacht na hÉireann (I)* **6**
Comaraigh, Na *Sléibhte Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Con, Loch *Poblacht na hÉireann (I)* **6**
Congó, An *Tír Lár na hAfraice* **20**
Cora Droma Rúisc *Baile Poblacht na hÉireann (I)* **6**
Corcaigh *Baile Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Corn na Breataine *Réigiún Sasana (ID)* **11, 16**
Corrán Tuathail *Sliabh Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Cósta Eabhair, An *Tír An Afraic (I)* **20**
Cósta Rice *Tír Meiriceá Láir* **26**
Coventry *Baile Lár Shasana* **15**
Cruacha Dubha, Na *Sléibhte Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Cruach Phádraig *Sliabh Poblacht na hÉireann (I)* **6**
Cuan, Loch *Góilín Tuaisceart Éireann (O)* **6**
Cúba *Tír Oileán Cósta S.A.M. (OD)* **26**
Cúil Raithin *Baile Tuaisceart Éireann (T)* **6**
Currach, An *Má Poblacht na hÉireann (O)* **7**

D

Dacca *Príomhchathair An Bhanglaidéis* **22**
Daingean, An *Baile Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Daingin, Bá an *Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Dairbhre *Oileán Cósta Phoblacht na hÉireann (ID)* **7**
Damaisc, An *Príomhchathair An tSiria* **22**
Danmhairg, An *Tír An Eoraip (I)* **16**
Dar es Salaam *Príomhchathair An Tansáin* **20**
Dartmoor *Cnoic Sasana (ID)* **15**
Deighiltraon Mór, An *Sléibhte An Astráil (O)* **24**
Deilí *Príomhchathair An India Láir (T)* **22**
Deirgeirt, Loch *Poblacht na hÉireann (I)* **7**
Dhoire Bheatha, Sléibhte *Poblacht na hÉireann (IT)* **6**
Dhoire na Sagart, Cnoic *Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Dhún Dealgan, Cuan *Poblacht na hÉireann (OT)* **6**
Dhún na nGall, Bá *Poblacht na hÉireann (IT)* **6**
Djakarta *Príomhchathair An Indinéis* **23**
Dóchais, Rinn an *An Afraic Theas (D)* **20**
Doire *Baile Tuaisceart Éireann (IT)* **6**
Dónairt, Sliabh *Tuaisceart Éireann (OD)* **6**
Droichead Átha *Baile Poblacht na hÉireann (O)* **6**
Droichead Nua *Baile Poblacht na hÉireann (O)* **7**
Dún Dealgan *Baile Poblacht na hÉireann (OT)* **6**
Dún Éideann *Baile Albain (O)* **13**
Dún Garbhán *Baile Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Dún Geanainn *Baile Tuaisceart Éireann (D)* **6**
Dún Laoghaire *Baile Cósta Phoblacht na hÉireann (O)* **6**
Dún Pádraig *Baile Tuaisceart Éireann (O)* **6**
Durlas *Baile Poblacht na hÉireann (D)* **7**

E

Eacuadór *Tír Meiriceá Theas* **28**
Earagail, An *Sliabh Poblacht na hÉireann (IT)* **6**
Eathach, Loch n *Tuaisceart Éireann* **6**
Éigipt, An *Tír An Afraic (OT)* **20**
Eilvéis, An *Tír Lár na hEorpa* **17**
Éimin *Tír An Araib (D)* **22**
Éire *Tír An Eoraip* **8**
Éireann, Muir *Idir Éire agus an Bhreatain* **14**
Éireann, Poblacht na h *Tír An Eoraip* **11**
Éirne Íochtair, Loch *Tuaisceart Éireann (ID)* **6**
Éirne Uachtair, Loch *Tuaisceart Éireann* **6**
Eochaill *Baile Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Everest, Sliabh *Na Himiléithe Idir Neipeal agus an tSín* **22**

F

Faoide *Oileán Poblacht na hÉireann (ID)* **7**
Feabhail, Loch *Góilín Tuaisceart Éireann (T)* **6**
Fheoir, An *Abhainn Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Fhilipíneacha, Na hOileáin *Tír Cósta na hÁise (OD)* **22**
Fhionlainn, An *Tír An Eoraip (T)* **18**
Fhrainc, An *Tír an Eoraip (I)* **17**
Fujisan *Sliabh Lár na Seapáine* **22**

G

Gaibhlte, Na *Sléibhte Poblacht na hÉireann (D)* **7**
Gaillimh *Baile Poblacht na hÉireann (I)* **6**
Gaillimhe, Cuan na *Poblacht na hÉireann (I)* **7**
Gamh, Sliabh *Poblacht na hÉireann (I)* **6**
Gána *Tír An Afraic (I)* **20**
Ghabúin, An *Tír An Afraic (I)* **20**
Ghainséis, An *Abhainn An India (T)* **22**
Ghearmáin, An *Tír An Eoraip (I)* **16–17**
Ghraonlainn, An *Tír Oileán Cósta Mheiriceá Thuaidh* **26**
Ghréig, An *Tír An Eoraip (OD)* **18**
Ghuáin, An *Tír Meiriceá Theas (T)* **28**
Ghuine, An *Tír An Afraic (I)* **20**
Giobráltar *Bealach isteach sa Mheánmhuir D na Spáinne* **17**
Glaschú *Baile Albain (I)* **13**
Gobi, Gaineamhlach *Áise Láir (O)* **22**
Grampians (Monadh) *Sléibhte Lár na hAlban* **13**
Guáin na Fraince *Tír Meiriceá Theas (T)* **28**
Guaire *Baile Poblacht na hÉireann (OD)* **7**
Guatamala *Tír Meiriceá Láir* **26**

H

Habana *Príomhchathair Cúba* 26
Háítí *Tír Na hIndiacha Thiar* 26
Hanoi *Príomhchathair Vítneam Thuaidh* 22
Heilsinci *Príomhchathair An Fhionlainn* 18
Himiléithe, Na *Sléibhte Idir an India agus an tSín* 22
Hondúras *Tír Meiriceá Láir* 26
Hong Cong *Oileán Cósta na Síne* 22

I

Iamáice *Tír Oileán Na hIndiacha Thiar* 26
Iaráic, An *Tír An Áise (I)* 22
Iaráin, An (An Pheirs) *Tír An Áise (I)* 22
Iarainn, Sléibhte an *Poblacht na hÉireann (IT)* 6
Iarúsailéim *Príomhchathair Iosrael* 22
Inbhear Mór, An t *Baile Poblacht na hÉireann (OD)* 7
India, An *Tír An Áise (D)* 22
Indiach, An tAigéan *D na hÁise* 31
Indiacha Thiar, Na h *Oileáin Muir Chairib* 26
Indinéis, An *Tír Oileáin An Áise (OD)* 23
Inis *Baile Poblacht na hÉireann (I)* 7
Inis Ceithleann *Baile Tuaisceart Éireann (ID)* 6
Inis Córthaidh *Baile Poblacht na hÉireann (OD)* 7
Inse Ghall *Oileáin Cósta IT na hAlban* 13
Inse Orc *Oileáin Cósta na hAlban (OT)* 13
Iocht, Inis *Oileán Cósta D Shasana* 15
Iocht, Muir n *Idir Sasana agus an Fhrainc* 15
Iodáil, An *Tír An Eoraip (D)* 18
Iordáin, An *Tír An Áise (ID)* 22
Iorrais, Ceann *Rinn Poblacht na hÉireann (I)* 6
Iorua, An *Tír An Eoraip (T)* 18
Ioslainn, An *Tír Oileán Siar ó thuaidh ó Éirinn* 18
Iosrael *Tír An Áise (ID)* 22
Ísiltír, An *Tír An Eoraip (I)* 16
Iúgslaiv, An *Tír An Eoraip (D)* 18
Iúr, An t *Baile Tuaisceart Éireann (OD)* 6

J

Johannesburg *Baile Lár na hAfraice Theas* 20

K

Karachi *Baile Cósta na Pacastáine* 22
Khartoum *Príomhchathair An tSúdáin* 20
Kilimanjaro *Sliabh An Tansáin* 20
Kinshasa *Príomhchathair An tSáír* 20
Kuala Lumpur *Príomhchathair An Mhalaeisia* 23

L

Lagáin, Abhainn an *Tuaisceart Éireann (O)* 6
Lagos *Príomhchathair An Nigéir* 20
Lao, Loch *Góilín Tuaisceart Éireann (O)* 6
Laoi, An *Abhainn Poblacht na hÉireann (D)* 7
Latharna *Baile Tuaisceart Éireann (OT)* 6
Learpholl *Baile Cósta Shasana (IT)* 14
Leeds *Baile Sasana (O)* 14
Leicester *Baile Lár Shasana* 15
Leifear *Baile Poblacht na hÉireann (T)* 6
Léime, Ceann *Rinn Poblacht na hÉireann (I)* 7
Léin, Loch *Poblacht na hÉireann (ID)* 7
Leitir Ceanainn *Baile Poblacht na hÉireann (T)* 6
Leningrad *Baile Cósta A.P.S.S. (T)* 18
Libéir, An *Tír An Afraic* 20
Libia, An *Tír An Afraic (T)* 20
Life, An *Abhainn Poblacht na hÉireann (O)* 6
Liobáin, An *Tír An Áise* 22
Lios na gCearrbhach *Baile Tuaisceart Éireann (O)* 6
Liospóin *Príomhchathair An Phortaingéil* 17
Lios Tuathail *Baile Poblacht na hÉireann (ID)* 7
Loch Garman *Baile Poblacht na hÉireann (OD)* 7
Log na Coille *Sliabh Poblacht na hÉireann (O)* 7
Londain *Príomhchathair An Ríocht Aontaithe (OD)* 15
Longfort, An *Baile Lár Phoblacht na hÉireann* 6
Lorgain, An *Baile Tuaisceart Éireann (OD)* 6
Luimneach *Baile Poblacht na hÉireann (I)* 7

M

Machaire na Mumhan *Réigiún Poblacht na hÉireann (D)* 7
Maidrid *Príomhchathair An Spáinn* 17
Mailí *Tír An Afraic (I)* 20
Mala *Baile Poblacht na hÉireann (ID)* 7
Manchain *Baile Sasana (IT)* 14
Maracó *Tír An Afraic (OT)* 20
Measca, Loch *Poblacht na hÉireann (I)* 6
Meice *Baile An Araib Shádach (I)* 22
Meicsiceo *Tír Meiriceá Thuaidh (D)* 26
Malaeisia, An *Tír An Áise (OD)* 23
Mhalagásach, An Phoblacht *Tír Oileán Cósta na hAfraice (OD)* 20
Malaiv, An *Tír An Afraic (OD)* 20
Mhanann, Oileán *Muir Éireann* 14
Mháratáin, An *Tír An Afraic (I)* 20
Mheánmhuir, An *Idir an Eoraip agus an Afraic* 17
Mheicsiceo, Cathair *Príomhchathair Meicsiceo (D)* 26
Mheicsiceo, Murascaill *Bá S.A.M. (OD)* 26
Mhississippi, An *Abhainn S.A.M. (D)* 26
Mhongóil, An *Tír Lár na hÁise* 22
Mhuaidh, an *Abhainn Poblacht na hÉireann (IT)* 6
Mhuir Dhubh, An *A.P.S.S. (D)* 18
Mhuir Rua, An *Idir an Araib Shádach agus an Afraic* 20
Middlesborough *Baile Cósta Shasana (OT)* 14
Mis, Sliabh *Poblacht na hÉireann (ID)* 7
Mó, Cuan *Poblacht na hÉireann (I)* 6
Móin Alúine *Poblacht na hÉireann (O)* 6
Môn (Anglesey) *Oileán Cósta na Breataine Bige* 14
Mósaimbíc *Tír Cósta na hAfraice (OD)* 20
Moscó *Príomhchathair A.P.S.S.* 18
Muileann gCearr, An *Baile Lár Phoblacht na hÉireann* 6
Muineachán *Baile Poblacht na hÉireann (T)* 6

N

Nairobi *Príomhchathair An Chéinia* 20
Nás, An *Baile Poblacht na hÉireann (O)* 7
Néifinn Bheag *Sliabh Poblacht na hÉireann (I)* 6
Néifinn Bheag, Sliabhraon *Poblacht na hÉireann (I)* 6
Neipeal *Tír An Áise (D)* 22
Newcastle *Baile Sasana (OT)* 14
Nicearagua *Tír Meiriceá Láir* 26
Nígir, An *Tír An Afraic (I)* 20
Nigire, Abhainn na *An Afraic (I)* 20
Nottingham *Baile Lár Shasana* 14
Nua-Eabhrac *Baile Cósta S.A.M. (OT)* 26
Nua-Ghuine, An *Oileán T na hAstráile* 24
Nua-Shéalainn, An *Tír OD na hAstráile* 24

O

Obar Dheathain (Aberdeen) *Baile Cósta na hAlban (OT)* 13
Oileán Mór, An t *Poblacht na hÉireann (ID)* 7
Ómaigh, An *Baile Tuaisceart Éireann (I)* 6
Oman *Tír An Áise (ID)* 22
Osló *Príomhchathair An Iorua (D)* 16
Ostair, An *Tír Lár na hEorpa* 18
Ottawa *Príomhchathair Ceanada* 26

P

Panama *Tír Meiriceá Láir* 26
Paragua *Tír Lár Mheiriceá Theas* 28
Páras *Príomhchathair An Fhrainc* 17
Péicing *Príomhchathair An tSín (O)* 22
Peiriú *Tír Meiriceá Theas* 28
Pennine, Sléibhte *Sliabhraon Sasana (T)* 14
Pentland Firth (An Caol Arcach) *Muir Idir Albain (T) agus Inse Orc* 13
Phacastáin, An *Tír An Áise (I)* 22
Phoblacht Dhoiminiceach, An *Tír Na hIndiacha Thiar* 26
Pholainn, An *Tír Lár na hEorpa* 18
Phortaingéil, An *Tír An Eoraip (ID)* 17
Piréiní, Na *Sléibhte Idir an Spáinn agus an Fhrainc* 17
Port an Dúnáin *Baile Tuaisceart Éireann (OD)* 6
Port Láirge *Baile Poblacht na hÉireann (OD)* 7
Port Laoise *Baile Lár na hÉireann* 7
Prág *Príomhchathair An tSeicslóvaic* 18

R

Rangún *Príomhchathair Burma* 22
Reachlainn *Oileán Cósta Thuaisceart Éireann (OT)* 6
Reachrainn *Oileán Cósta Phoblacht na hÉireann (O)* 6
Réin, An *Abhainn Lár na hEorpa* 18
Rí, Loch *Lár Phoblacht na hÉireann* 6
Rio de Janeiro *Baile Costa na Brasaíle* 28
Ríocht Aontaithe, An *Tír An Eoraip (I)* 16
Róidéis, An *Tír An Afraic (OD)* 20
Róimh, An *Príomhchathair An Iodáil* 18
Rómáin, An *Tír Lár na hEorpa* 18
Ros Comáin *Baile Poblacht na hÉireann (I)* 6
Ros Láir *Baile Poblacht na hÉireann (OD)* 7
Ros Mhic Thriúin *Baile Poblacht na hÉireann (OD)* 7

S

Sabhrainn, An t *Abhainn Sasana (I)* 15
Sahára, Gaineamhlach an t *An Afraic (T)* 20
Saigon *Príomhchathair Vítneam Theas* 23
Saimbia, An t *Tír Lár na hAfraice* 20
Sáír, an t *Tír Lár na hAfraice* 20
Salisbury *Príomhchathair An Róidéis* 20
Salvadóir, An t *Tír Meiriceá Láir* 26
San Labhrás, *Abhainn Ceanada (O)* 26
Sasana *Tír An Eoraip* 14–15
Sceilg Mhichíl *Oileán Cósta Phoblacht na hÉireann (ID)* 7
Sead *Tír Lár na hAfraice (T)* 20
Sealtainn *Oileáin Cósta na hAlban (OT)* 13
Seapáin, An t *Tír Oileáin Cósta na hÁise (O)* 22
Seicslóvaic, An t *Tír Lár na hEorpa* 18
Seineagáil, An t *Tír An Afraic (I)* 20
Sheffield *Baile Sasana (O)* 14
Shligigh, Cuan *Poblacht na hÉireann (IT)* 6
Siarra Leon *Tír An Afraic (I)* 20
Sile, An t *Tír Meiriceá Theas (ID)* 28
Sín, An t *Tír An Áise (O)* 22
Singeapór *Tír Oileán Cósta na Malaeisia (O)* 23
Sionainn An t *Abhainn Poblacht na hÉireann (I)* 7
Sionainne, Aerfort na *Poblacht na hÉireann (I)* 7
Sionainne, Inbhear na *Poblacht na hÉireann (I)* 7
Siria, An t *Tír An Áise (ID)* 22
Siúir, An t *Abhainn Poblacht na hÉireann (D)* 7
Sliabh na mBan *Poblacht na hÉireann (D)* 7
Sléibhte Creagacha *Cósta Mheiriceá Thuaidh (I)* 26
Sligeach *Baile Poblacht na hÉireann (IT)* 6
Snowdon (Yr Wyddfa) *Sliabh An Bhreatain Bheag (IT)* 14
Solway Firth (Caolas Solway) *Góilín Idir Albain (D) agus Sasana (IT)* 14
Somáile, Poblacht na *Tír An Afraic (O)* 20
Southampton *Baile Cósta Shasana (D)* 15
Spáinn, An *Tír An Eoraip (ID)* 13
Speirín, Sliabh *Tuaisceart Éireann (IT)* 6
Srath Bán, An *Baile Tuaisceart Éireann (I)* 6
Srí Lanca (An tSiolóin) *Tír Oileán Cósta na hIndia (OD)* 23
Sruth na Maoile *Muir Idir Tuaisceart Éireann agus Albain* 6
Staighrí Dubha, Na *Sléibhte Poblacht na hÉireann (OD)* 7
Stáit Aontaithe Mheiriceá (S.A.M.) *Tír Meiriceá Thuaidh* 26
Stócólm *Príomhchathair An tSualainn (D)* 18
Sualainn, An t *Tír An Eoraip (T)* 18
Suca, An t *Abhainn Poblacht na hÉireann (I)* 6
Súdáin, An t *Tír An Afraic (OT)* 20
Súilí, Loch *Góilín Poblacht na hÉireann (T)* 6
Suranam *Tír Meiriceá Theas* 28
Swansea (Abertawe) *Baile Cósta na Breataine Bige (D)* 15
Sydney *Baile Cósta na hAstráile (OD)* 24

T

Tairbeart *Baile Poblacht na hÉireann (ID)* 7
Talamh an Éisc *Oileán Cósta Cheanada (O)* 26
Tamais, An *Abhainn Sasana (D)* 15
Tansáin, An *Tír An Afraic (O)* 20
Téalainn, An *Tír An Áise (OD)* 22–23
Tehran *Príomhchathair An Iaráin* 22
Thuaidh, An Mhuir *Soir ó Shasana agus ó Albain* 16
Tibéid, An *Réigiún An tSín (ID)* 22
Tóga *Tír An Afraic (I)* 20
Tóiceo *Príomhchathair An tSeapáin* 22
Toraigh *Oileán Cósta Phoblacht na hÉireann (T)* 6
Toronto *Baile Ceanada (OD)* 26
Trá Lí *Baile Poblacht na hÉireann (ID)* 7
Trá Mhór *Baile Poblacht na hÉireann (D)* 7
Tuaim *Baile Poblacht na hÉireann (I)* 6
Túinéis, An *Tír An Afraic (T)* 20
Tuirc, An *Tír An Áise (I)* 22
Tulach Mhór *Baile Lár Phoblacht na hÉireann* 7
Tuscar, An *Carraig Cósta Phoblacht na hÉireann (OD)* 7

U

Uaimh, An *Baile Poblacht na hÉireann (O)* 6
Uganda *Tír An Afraic (O)* 20
Ungáir, An *Tír An Eoraip Láir* 18
Uragua *Tír Meiriceá Theas (O)* 28
Úraila, Sléibhte na h *A.P.S.S. (OT)* 18

V

Vársá *Príomhchathair An Pholainn* 18
Veinisséala *Tír Meiriceá Theas (T)* 28
Victoria, Loch *An Afraic (O)* 20
Vín *Príomhchathair An Ostair* 18
Vítneam Theas *Tír An Áise (OD)* 23
Vítneam Thuaidh *Tír An Áise (OD)* 22
Volta Uachtarach *Tír An Afraic (I)* 20

W

Washington *Príomhchathair S.A.M. (OT)* 26
Wash, The *Bá Sasana (O)* 14
Wellington *Príomhchathair An Nua-Shéalainn* 24